

ФЛАШ ГОРДОН

ФЛАШЕ, ШТАТИ ЈЕ ОВОГ ПУТА ОСТАЈЕШ? БАР ЗА ИЗВЕШНО ВРЕМЕ?

НЕ, ДЕЈА! НЕКО МОРА ДА УСПОСТАВИ КОНТАКТ С ДРИНОМ... И ЧАЏЕ САВЕЗНИКЕ...

АЛИ, КАД СЕ... ХОЋЕШ ЛИ ЖЕ-ЛЕТИ ДА ИМАШ ЗА МУЖА ЈЕДНУ ИСЛУЖЕНУ КОСМИЧКУ РАГУ?

ОХ, ФЛАШЕ... НАДРАЖИ!

ЗАРКО-ВЕ, ЈЕСТЕ ЛИ ГА ЧУЛИ?

ЗАПРОСИО МЕ! ПРОСТО НЕ ВЕРУЈЕМ УШИ-МА!

ДА ПОНОВИМ ОЏДА: ХОЋЕТЕ ЛИ СЕ УДАТИ ЗА МЕНЕ, МИС АРДЕН?

ДА... ЗА НАСЛОВНУ СТРАНУ! ГОРДОН ЛЕТИ ВАН НАШЕГ САЗВЕЖЂА... И АКО СЕ ВРАТИ...
...И ДОК ОН БУДЕ ТРАЖИО САВЕЗНИКЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ СКОПИЈА... ЈЕДНА ЖЕНА... ДЕЈА АРДЕН... БРОЈАКЕ МИНУТЕ...

...ДОК СЕ ОН НЕ ВРАТИ!
ЈА ДАНА ДЕВОЈКА!
ТАКВОГ МОМКА ЧЕКАЛА БИХ ЈА ЦЕО ВЕК!

ОПРОСТИТЕ ШТО СМЕТАМ, ФЛАШЕ...
НЕ МАРИ, ХАРИ!
ЈА САМ НАВИКЛА ДА ГА ДЕЛИМ!

У ЗАПЛЕЊЕНОМ СКОПИЈАНСКОМ КОСМИЧКОМ БРОДУ, ФЛАШ ГОРДОН ЊЕ ПОКУШАТИ ДА КАО ПРВИ ЧОВЕК ПОЛЕТИ ДО ДРУГИХ СУНЧАНИХ СИСТЕМА! ДА ВИ ПОТРАЖИО ПОМОЋ ПРОТИВ СКОПИЈА КОЈИ ПРЕТЕ НАШОЈ ЗЕМЉИ...

ЧОВЕЧЕ, ТАЈ ИМА ХРАБРОСТИ! ВИНУТИ СЕ У БЕСКРАЈ У ОВОЈ МАЛОЈ МЕТАЛНОЈ БУ-БИ...
...ДА БИ СЕ УПЛЕО У РАТ КОЈИ ТРАЈЕ 30.000 ГОДИНА! ТО НИЈЕ ЗА МЕНЕ!

ОПЕТ САБОТАЖА! ТИ СКОПИЈАНСКИ ШПИЈУНИ СУ СВУДА!

АКО ФЛАШ УСКОРО НЕ НАЂЕ САВЕЗНИКЕ, ИЗГУБИЋЕМО ОВУ БИТКУ ПРЕ НЕГО ШТО У ЊУ СТУПИМО!

КРОЗ ВЕКОВЕ

ПРЕТЕЧА БИЦИКЛА

Најстарији предак бицикла појавио се 1690. године и добио је име „брзач“. Њега је измислио Француз Си-врак да би помогао људима да се брже крећу. Возило се састојало од два точка исте висине, везана с две напорне водоравне дашнице у које су биле углављене осовине

точка. Горњи део возила, који је служио и као седиште, Си-врак је начинио у облику лава. Возило се покретало на тај начин што се возач отишкивао од земље наиме ничио једном и другом ногом.

КУВАРЕВА ЗАШТИТА

У средњовековним хроникама често се могу видети цртежи куварара како десном руком окрећу ражањ на коме се пече во, дивља свиња или срдаћ, док левом држе испред лица овалан дрвени штит. Ти штитови, који својим обликом подсећају на ручна огледала, служила су као заштита од топлоте и јаре. Познато је

да су средњовековни племићи били велики прождрљивци а како су се хранили претежно месом печеним на ражњу, њихови куварари, који су увек имали пуне руке посла, били су приморани да штите лице од ватре крај које су стално седели.

ДУГОВЕЧНИ ПЕЧАТ

Почетком 1958. године лондонски лорд-мер издао је налог да се изради нов печат за лондонску општинску већницу. Печат који се дотле употребљавао био је већ потпуно излизан јер је служио од 1219. године.

У ОВОМ БРОЈУ: Из ге-
шињства Војислава Или-
ћа. Планета ужаса. У
царству бајки. Корига
на 2000 мјетара. Анеи-
доше. Некад славни Хари
Пил. Они из Шайбријана

не личности из народних бајки као што су Црвенкапа, Снежана и седам патуљака, Ивица и Марица и њихови многи сродници из других прича. У графратском природном парку, у једној до детаља „верно“ саграђеној кућици за патулке може се видети Снежана окружена са седам патуљака. Недалеко од ње налази се торањ обавијен дугим пузавицом, а у њему седи Трнова Ружица са врећеном у руци. Наравно ту је и Црвенкапа, па Зли вук који одевен као бака лежи у кревету, а наивна Црвенкапа, као да га пита: „Бако, зашто су ти тако велике уши?“

Из једне кућице од медањача вири пакосна вештица и док је Марица запослена око пећи, несрећни Ивица седи затворен у штали. Из приче „Сточићу постави се“ види се сцена у којој млинарев син наводи свог чудесног магарца да

У царству бајки

Ко не познаје оне дивне, старе бајке које је читао у оним „златним данима“ детињства, а многе почињу са: „Било једном... Иза седам гора и седам мора... Живели човек и жена па и мали три сина, а завршавају се са оним: па иако нису умрли, живе још и данас... и тако даље“.

Међутим, многи од тих чудесних јунака из тих бај-

ки „оживео“ је у неком кутку земље. Позната је Дизнијева земља у Америци, Пинокијев град у Италији, а у малом немачком месту Графрат налази се „шума бајки“.

Графрат се налази недалеко од Минхена. У њему постоји чаробно царство у коме су „оживеле“ популар

прави злато по команди: „Магарче, испружи се“. Једно деце игралиште, пони јахаоница, дилипутанска железница и мали зоолошки врт употпуњују овај рај за децу. Кад је лепо време ова „шума бајки“ привлачи по неколико хиљада посетилаца, разуме се, највећим делом деце.

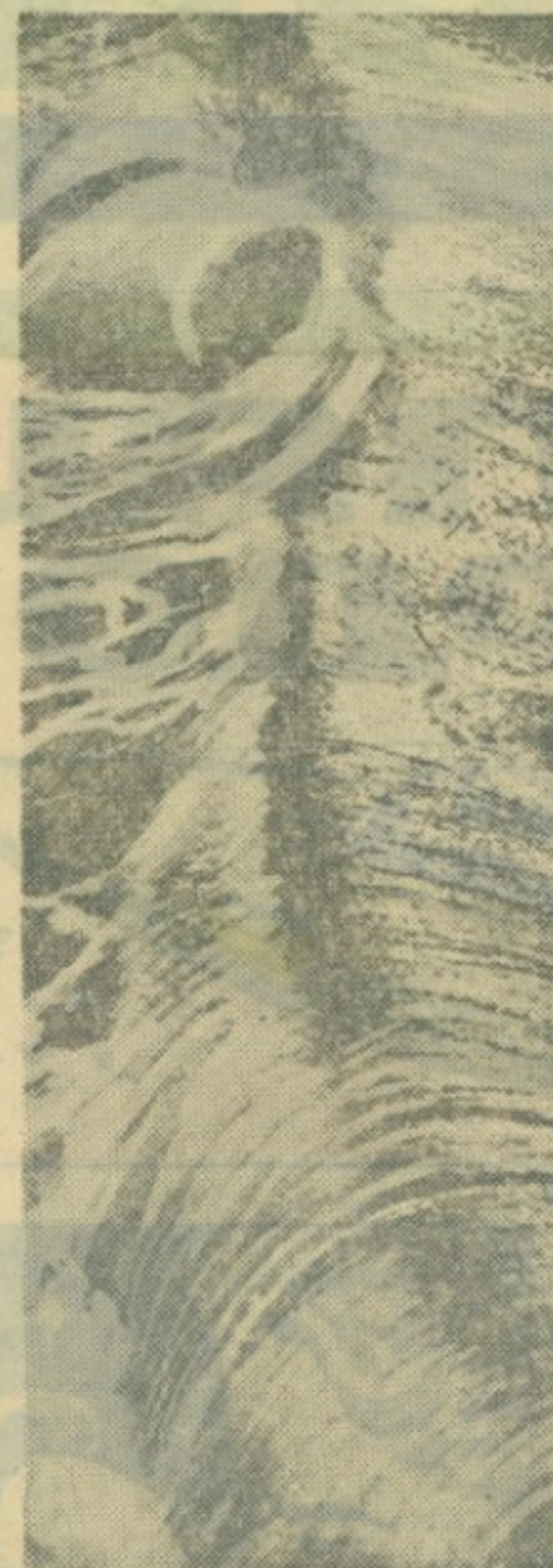
ОД ЧЕГА ЗАВИСЕ ТАЛАСИ

Математичари су покушали да пронађу правила по којима се образује нered таласа, од којих зависи висина таласа, дужина његове осцилације и даљина његовог простирања. Талас је одређен периодом, дужином, брзином и амплитудом. Међутим, тачна прорачунавања свих ових елемената могу се извршити само у врло ретким условима правилног њихања таласа мртвог мора.

Па ипак, стручњаци су утврдили извесне закономерности у образовању и простирању таласа. Тако ће, на пример, ветар који дува брзином од 50 километара на сат после 12 сати подићи таласе високе 2,40 метара и дуге 110 метара. Међутим, ако исти ветар дува 48 сати, он ће подићи таласе високе 4,20 метара и дуге 225 метара. Наравно, потребно је да таласи имају довољно морског пространства за ширење. Ако они немају више од 180 километара ветар који дува брзином од 50 километара на сат никада неће моћи подићи таласе више од 2,40 метара, па чак и ако би данима дувао.

Пространство Атлантског Океана омогућује да се подигну таласи високи до 18 метара. Међутим, највиши таласи се срећу тек у јужним морима. Одсуство било какве препреке у пределима око Кап Хорна, између 56 и 60 паралеле, омогућује да се у овим крајевима образују највиши таласи на свету. Стога је сасвим разумљиво када морепловци кажу: „Нико нема право да се назове морепловцем док није прошао Кап Хорн“. Тешко је рећи колика је висина таласа око Кап Хорна, али према капетану Лују Лакроа они често достижу висину од 20 метара и дужину од 300 до 400 метара.

Висина таласа не зависи само од снаге ветра, већ и од дужине његовог дувања. Циновски таласи покренути недељу дана раније могу да проузрокују бродолом када на небу нема ни облачка и не дува ни најслабији ветар.

високи 4,20 метара који превале 2.000 морских миља смање се свега за један метар. Важно је напоменути да им је потребно шест дана да превале толику раздаљину. Није редак случај да брод по мирном и лепом времену има да се ухвати у коштац са таласима високиим 3,20 метара који су се образовали шест дана раније на удаљености од 3.600 километара! Нарочито су чести високи таласи по лепом времену у области Марока и Нове Земље.

Капетан Лакроа је писао да тихо време може бити за морепловце исто тако ужасно као и најжешћа буре. Тако је 1885. године велики енглески једрењак са три катарке „Еленбрук“ разбијен великим таласима и потонуо без најмањег ветра под дивним, сунцем обасјаним небеским плаветилом. Поред брзине и трајања дувања ветра висина таласа зависи и од удаљености на којој су они образовани.

ЗА ДЛАКУ

Уставе у Панамском каналу широке су 36 метара а то је довољно да кроз њега могу проћи и бојни бродови. Амерички носач авиона „Мисури“ прошао је кроз овај канал или боље рећи провукао се кроз њега, јер је са стране бродских бокова остало слободно свега неколико десетина сантиметара.

Ripley's

Веровати или не!

ДАБРОВИ

СУ У ПРЕИСТОРИЈСКО ВРЕМЕ БИЛИ ТЕШКИ 230 КИЛОГРАМА

ЛИСИЧЈА РЕКА У ВЛИЗИНИ ГРИН БЕЈА (САД) У ПОСЛЕДЊИХ 13 КИЛОМЕТАРА СВОГ ТОКА МЕЊА ПРАВАЦ ОД СВАКИМ ДАЧИМ НАЛЕТОМ ВЕТРА — ПОНЕКАД ЧАК И СВАКОГ САТА!

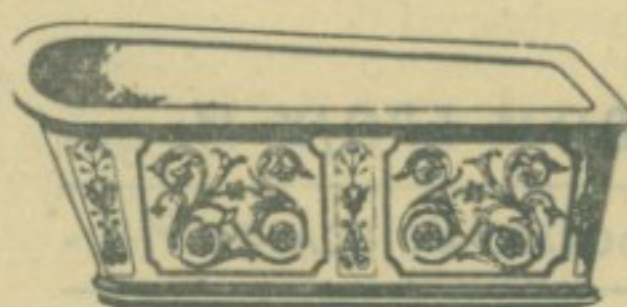

СМРТ ЗБОГ СУЈЕВЕРЈА

ЕНГЛЕСКИ КРАЉ ХЕНРИ IV КОМЕ ЈЕ НЕКА ПРОРОЦИЦА РЕКЛА ДА ЊЕ УМРЕТИ У ЈЕРУСАЛИМУ ПРЕСВИШЊО ЈЕ ОД СТРАХА ПОСЛЕ ЈЕДНОГ НАПАДА ЕГИПЕТАЈЕ КАД ЈЕ ЧУО ДА СУ ГА ДОНЕЛИ У ЈЕДНУ ОДАЈУ ВЕСМИНТЕРСКЕ ОПАТИЈЕ ЗВАНУ ЈЕРУСАЛИМСКА СОБА! (20. МАРТА 1413.)

АРАБЉАНСКИ ШАТОР ВАЈАРСКО ДЕЛО ПРИРОДЕ У ЛЕЃИНИ ЛАРЕЗ (САД)

КАДА

НАЂЕНА У КРАЉЕВСКОЈ ПАЛАТИ У КНОСУ НА ОСТРВУ КРИТУ, НАЧИЊЕНА ЈЕ ОД ТЕРАКОТЕ ПРЕ 3.600 ГОДИНА А ИПАК СВОЈИМ ОБЛИКОМ ПОДСЕКА НА МОДЕРНЕ КАДЕ

© King Features Syndicate, Inc., 1962. World rights reserved.

СКУПОЦЕНИ ПУЖ

Гримиз или антички пурпур је првена боја коју су стари народи вадили из гримизног дужа (Murex brandaris). Сма-

тра се да је пронађен пре више од хиљаду година. У то давно доба ова боја била је законом заштићена. Од ње су се правили само делови краљевске одеће.

Незапамћена најезда

Године 1848. пронађено је злато у пределу Сијера Неваде, у Калифорнији. Ово откриће изазвало је „златну грозницу“ огромних размера. Десетине хиљада пустолова са свих страна света нагриле су у овај крај. Убрзо су наступили страшни животни услови, завладала је глад, безаконје, насиље и оскудица. Доцније је то све искорењено.

Калифорнија је савезна држава у западном делу САД, на обали Тихог океана. Има површину од 411 квадратних километара на којој живи око 10 милиона становника. У почетку је име Калифорнија примењивано на полуострво које је открио Шпанац Хименез 1535. године, а затим се то име проширило на северну пацифичку обалу.

УЛИЦА ЛЕКАРА

Улица Харлеј стрит у Лондону држи један реџек рекорд у свету. Сама улица дуга је свега 800 метара, а прича се да у њој станује ни мање ни више него 800 лекара. Дакле, на сваки метар по један лекар.

Први помен...

Прва веродостојна сведочанства о Исланду потичу из IX века. Међу првим досељеницима спомињу се ирски Келти крајем VIII столећа. У

9. столећу острво су открили норвешки Викинзи и дали му име Ледена земља. Већину данашњег становништва сачињавају насељеници норвешког порекла. На Исланду живи око 160.000 становника, а од тога 30% у селима.

ЛЕГЕНДЕ ЧУВЕНИХ ЛЕКАРА

Гален: „Имао сам велику срећу што сам син оца здравог, поштеног и човечног. Мајка ми је била тако љутита да је покаткад уједала своје служавке, викала и свађала се увек са мојим оцем. Била је гора

Дечак је имао 17 година када је његов отац у Риму примио Ескулапову наредбу да сина припреми за лекара.

У 29. години он је већ постао лекар гладијатора и лечио ране, преломе и

ед Ксантипе, Сократове жене — писао је Гален. Клаудиос Галенос, грчки лекар, рођен је у Пергаму око 130. и умро око 200. године. Учинио је важна открића у анатомији.

ујанућа. Имао је 33 године када је отишао у Рим где је тада владао Марко Аурелије. Примљен је да држи часове анатомије и физиологије. Ускоро је постао лекар у моди и пази

јената је имао сваког дана све више, тако да је постао и царев лекар. Његов успех и супериорност донели су му и доста мржње. Увек плашљив он се због тога крио. Никад није становао дуго на истом месту. И најзад се, као на најбезбеднијем месту, настанио у императоровој палати. Ту је могао потпуно да се посвети раду: његове књиге постале су догма, доктрина, закон. У знак признања целог града примио је златан ланац са медаљом на којој су биле угравиране ове речи: „Антоније, цар Римљана — Галену, цару лекара“.

ПЛАНЕТА УЖАСА

А ок је „Дендра“, користећи последњу снагу своја два тешко оштећена генератора, летела према непознатој планети, официр у комуникационом центру успео је да успостави везу са главном базом на звезди Тал и затражи што хитнију помоћ.

С времена на време чула се злокобна шкрипа и ломњава из разних делова оштећеног васионског брода који се сваког часа могао распасти после страшног судара са једним лутајућим метеором пре неколико часова.

После још неколико сати лета, „Дендра“ је, користећи сву снагу својих мотора да би ослабила привлачну силу непознате планете, почела да се спушта.

Глас команданта Дерка Ундиса поново је забрујао:

— Вежите се и припремите за принудно слетање!

Последње што су чланови посаде видели биле су огромне прашуме жућкасте боје које су се приближавале огромном брзином. Мотори су још једном заурлади да успоре пад, а онда је дошао удар који је све путнике избацио из седишта.

Први је дошао свести астронаут Тед Гордон, који је као једини делегат са Земље учествовао у експедицији „Дендра“, која се овако трагично завршила. Погледао је око себе.

„Дендра“ више није била брод већ само гомила челика и других изломљених метала.

Кроз један велики отвор који је зјапио у зиду брода могао је видети напоље. Олупина је лежала усред дунгле која се састојала од неких чудних дрвета глатких стабала и жутих крошња. Многа су била сагорена и искидана као последица гасова приликом слетања брода и самим његовим ударом.

Требало је доста времена док се и остали чланови посаде нису повратили од потреса. Срећним случајем, приликом слетања, нико се није озбиљније повредио. Чим је окупио око себе све своје људе, капетан Ундис је покушао да оспособи мали помоћни генератор помоћу кога би могао да напоји свој отпремник и да даје податке о свом положају бази на Талу.

Док је везиста био забављен овим послом, официр задужен за вршење анализа објавио је скоро радосним гласом да чланови посаде могу да скину васионска одећа и шлемове пошто је састав ваздуха и притисак такав да омогућава нормалан живот људских бића.

Касније када је на околину почео да се спушта мрак капетан Ундис наредио је да се поставе страже око олупине брода.

— Не знамо каквих све бића има на овој неиспитаној планети, рекао је.

Ноћ је била неочекивано светла, јер сребрнати сјај огромне маглице никада није

Инструменти на командној табли васионског брода „Дендра“ показивали су да се на самој ивици маглице у сазвезђу Орион налази једна блештава звезда око које кружи планета на којој су, по свему судећи, владали услови слични онима под којима људска бића могу опстати. Командант брода Дерк Ундис наредио је да се изврши принудно слетање на ту планету.

дозвољавао да се потпуно смрачи. А онда у једном тренутку дубоко из дунгле допре одјек неког крика. Дубоког, зверског крика, који је упркос своје необичности у себи имао нечег људског. Гордон је чуо оштар глас команданта:

— Ово мора да је зов неке веће животиње. Отворите очи.

Лиана је била једина девојка у експедицији. Она лако задрхта поред Тед Гордона и рече:

— Пилоти причају чудне приче о овим световима изгубљеним у маглини. Мало који брод се усуђује да овамо залута.

Негде пред јутро пробуди их поновљени крик из дунгле.

Тако је прошао још један дан, па још један, а бродоломници са „Дендра“ још су увек чекали да спасилачки брод са Тала пређе милионе километара и дође да их покупи.

Трећег дана негде око поноћи зачуо се опет тајанствени крик, али овог пута врло близу, а одмах затим прасак атомског пиштоља.

— Шта је то? повика Дерк Ундис.

— Бића која личе на људе, али која су се распотила. Када сам пуцао на њих, одговори други глас, одједном су као неком чаролијом нестала.

Ево још једног..... више њих, викао је трећи глас из мрака.

Атомски пиштољи и пушке су праштали. Дерк Ундис почео је громким гласом да издаје наређења.

Из дунгле су извирале гомиле човеколиких бића и хрлиле ка олупини. Личили су на високе људе који као да су начињени од гуме. Имали су огромне очи које су се чиниле као жеравице док су јуришали. Дерк Ундис и његови људи отворили су ватру из свих својих атомских оружја. Пламен атомских пуњења разбио је помрчину. Али кад год би неко атомско зрно погодило неко од ових чудних бића, оно би се просто распотило у неку слузаву течност која би поцурела натраг у мрак дунгле.

— Долазе и са друге стране! узвикнуо је један астронаут.

Наши пиштољи их неће дуго задржати, викао је Дерк Ундис. Нека два човека покрену генератор и повежу га са једном покретном млазном цеви. Атомски млаз ће их зауставити.

У међувремену чудовишта су успела да зграбе два астронаута и да их одвуку у дунглу. Изгледало је да их атомска зрна не уништавају, јер су се она под њиховим дејством само претварала у слузаву течност која се повлачила натраг у дунглу.

Генератор у олупини почео је да зуји, а онда се капетан Ундис са још два човека појавио вукући за собом велики кабл на чијем крају је био причвршћен један бродски покретни млазњак. Поставивши се тачно испред хорде која је наваљивала, укључио је погон. Заслепујући млаз изби из цеви и просто пресече прве редове нападача. Тло се одједном претвори у мало језеро слузаве материје из које се чуо страхотан урлик.

Монструозна хорда почела је да се повлачи пред овим новим оружјем.

Пола сата касније следно је још један напад. Овог пута био је дочекан ватром из четири млазњака. И овај напад је био одбијен. Затим је следило дуго затишје. Генератор је искључен. Сада се из дубине дунгле могао чути други звук који је лично на потмуло буњање добоша, а онда је буњање прекинуто оцајним крицима који као да су долазили из људских груди. Астронаути су се немо погледали мислећи на судбину која је морала снаћи њихова два отета друга.

У току следећег дана чудовишта се нису појавила, али су зато ноћу извршили један

масу нападача. Али они су били одлучни у томе да што скупље продају своје животе, пре него што их чудовишта одуку у грозан извор свога постојања.

Борба се завршила исто тако брзо као што је почела. Из црног неба на дунглу се одједном спустило неколико великих заслепујућих сјајних објеката.

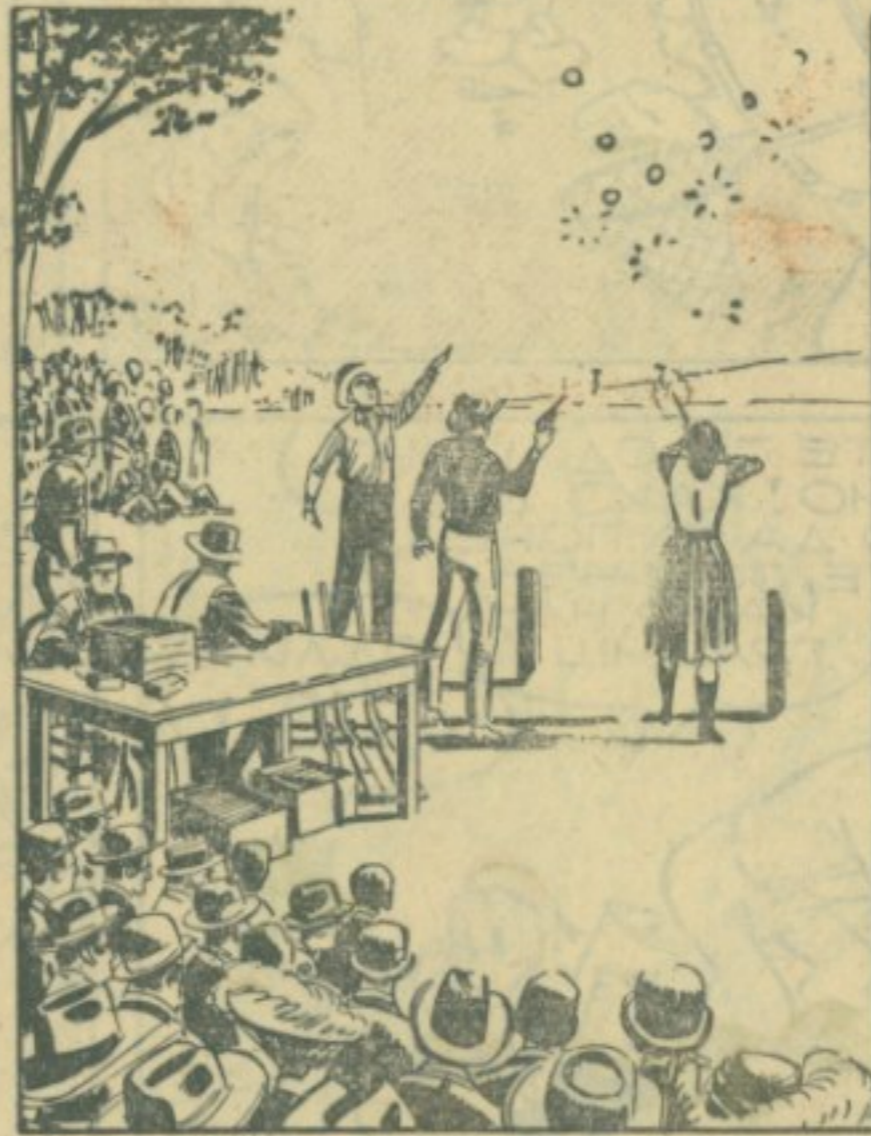
— Наши бродови! крикнуо је један астронаут. Два велика свемирска брода са сјајним амблемима васионске патроле надлетела су бојиште. Из њих су атомски топови распалили по нападачима.

Касније када се група бродова удаљавала од страшне планете, Тед Гордон је дуго размишљао о невероватним и неки пут страшним облицима које живот у појединим деловима свемира може да прими.

СТРЕЛАЦ БЕЗ ТАКМАЦА

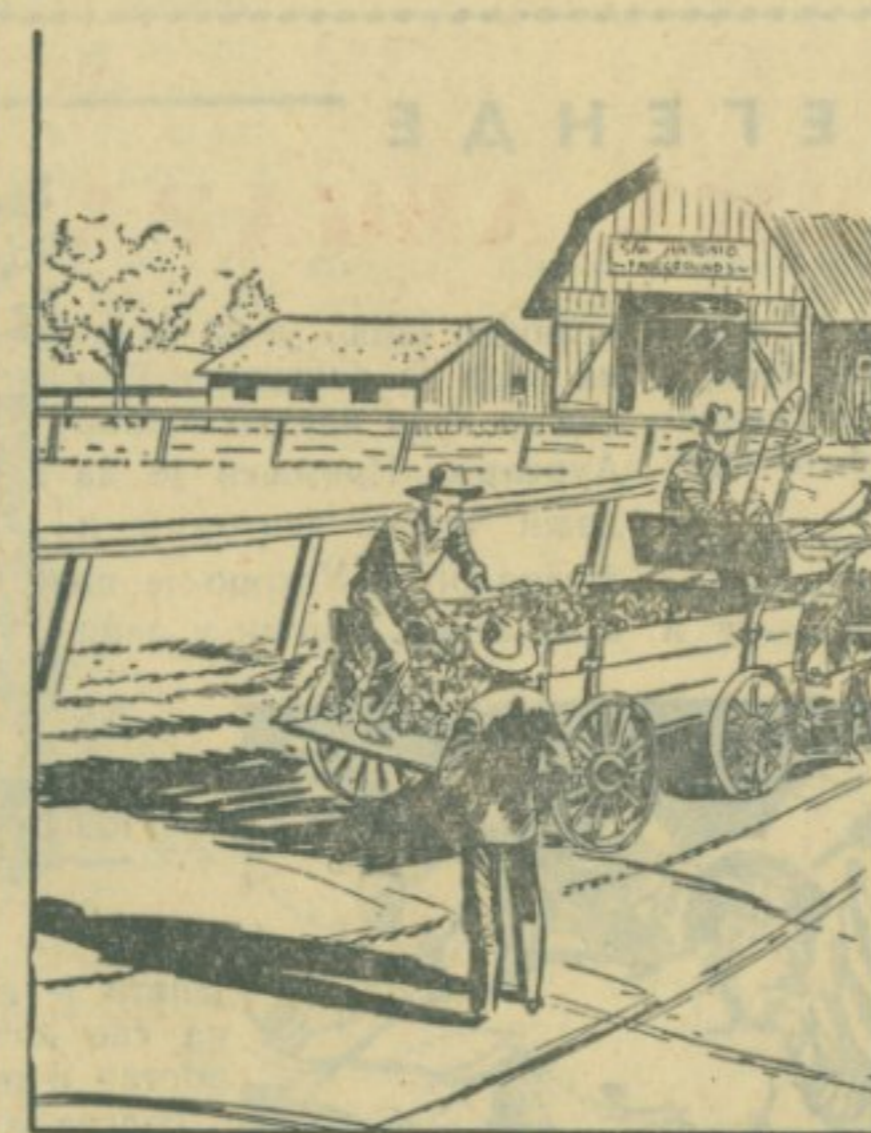
Отада почињу Едови успеси на разним представама по позориштима и циркусима. У свим програмима је био осам година главна атракција и увек постигао успех. Само, његова амбиција још није била задовољена — желео је да постане светски првак — правно је скице на мети.

Иако она никад раније није ни покушала да пуца из ватреног оружја, под утицајем мужа, који се трудио да је томе научи, постала је добар стрелац. Добила је надимак „Плићки“. Обоје су пошлани на пут по Сједињеним Америчким Државама да на приредбама приказују своје вештине.

Године 1961. Ед је напустио циркус да би постао пробни стрелац у великом предузећу за производњу чувених Винчестер пушака Непуну годину касније, када је пословно посетно фабрику у Њу Хевну, срео је Елизабет Серванти, која га је необично одушевила и убрзо му постала жена.

Рекорд капетана Берлета — 59.720 погодака од 60.000 испалених хитаца Ед је решио да свакако обори. Поручио је 60.000 дрвених коки које ће му служити за мете а компанија Винчестер га је снабдела са 65.000 метака. Приредба је требало да се одржи у Сан Антонију. (Наставиће се)

Моторизација недовољна

Људи великих послова компанија које имају хиљаде радника и фабрике у разним местима и државама не могу да свршавају на време послове служећи се само моторним возилима па ни хеликоптерима. У своју транспортну службу они уводе и авионе, најбржа превозна средства. Најдаље је у Европи у том погледу отишла фирма Круп из Есена: недавно је за сопствене

потребе набавила један млазни путнички авион. Службеницима компаније он је веома користан за пословна путовања.

СВЕТЛОСТ БЕЗ СИЈАЛИЦА

Осветљење помзбу електричне енергије али без сијалица или неон цеви пронашла је извесна група инжењера који припадају Удружењу хемијске индустрије у Немачкој. То су постигли директним претварањем електричне енергије у светлост путем „електро-луминисценције“. Овај поступак постиже се помоћу хемијски обрађене целулозе која служи као основа за наношење боја које у додир са електричном енергијом почињу да светле.

БИЛИ СУ РЕШЕНИ

Рат бесни широм целог света. Сваког дана хиљаде људи губи животе на бојиштима. Жене и деца у логорима и затворима. Број стрељаних бораца за слободу сваког је дана све већи.

Европа под Хитлеровом страховладом потонула је у дубоку таму. Пуну су затвори, а сваки је затвор тежак. Злогласни логор Шатобријан, у Француској, надалеко је чувен у том мраку страха; и по режиму који у њему влада и по команданту коме је животни задатак што више смрти и мучења. У ћелијама затвора налазе се четрдесет и два човека. Сви су чланови Покрета отпора.

Свесни су шта их чека. Исто што и оне пре њих, и оне што ће доћи после њих. Напољу је диван мај. Воља за животом код њих је силна.

— Свакако смо осуђени на смрт — често говоре једни другима. Онда је боље да покушамо да се на неки начин избавимо.

»Они из Шатобријана« је наслов књиге Фернана Гренијеа. Овде доносимо кратан извод у коме он износи податке о бекству 42 затвореника, учесника француског Покрета отпора

Хиљаде тешких питања се пред њима појављује.

— Како ће побећи толики број људи из затвора, кад је режим у њему такав да ни мува не би могла да побегне.

Падају предлози, планови и пројекти повећавају се сваког дана те зиме 1943—1944 године.

Најзад одлука: — Направићемо подземни тунел дуг 123 метра чији ће излаз бити изван зидина логора.

Пројект је добар, али је требало мислити и на детаље.

— Одакле почети, сви су се питали.

Најзад су решили да почну испод оног дела зграде у коме су се налазили тушеви.

— Зашто одатле? питали су неки.

— Зато што тушеве употребљавају само стражари двапут недељно, а њима ће тешко пасти на памет да су затвореници толико смели и одлучни да свега на два метра испод њихових ногу копају тајни канал, — одговарали су им главне вође које су припремале план.

Појавило се још једно питање: чиме почети. Али, и то су решили: набавили су широке ножеве и лопатце.

Био је хладан седми фебруар 1944. кад су почели да копају канал.

За избегавање земље узели су две посуде за јело које су одвлачили и довлачили помоћу конопца. Земљу су избацивали у један шанац. Да стражари не би посумњали, затвореници су наједном почели да се баве гајењем цвећа и прављењем леја.

Брзо су настале тешкоће. Рад с посудама споро је напредовао. Назад се није могло. Један затвореник се досетио кад је канал био шири, да направи колица, али ни с њима није ишло глатко, јер

су се точкови лепили за влажну земљу.

Један је предложио да поставе на земљу парчиће дасака, које су скупљали по логору. Али ни то није било довољно.

Таму у каналу разбијали су сијалицама, јер је међу затвореницима било и електричара који су спровели струју. Канал су проветравали кроз рупе у каналу.

Наравно, све је то бледа слика оних стрепњи, напора, упорности, жеље за слободом и осветом који су испуњава-

ли ове људе. Све је то требало урадити а да непријатељ ништа не посумња. После свих могућих готово несхватљивих невоља одлучили су да у ноћи између 5. и 6. маја 1944. побегну.

Кучуно је одлучан тренутак. Четрдесет и два човека кренула су кроз тунел у највећем реду и до крајности дисциплиновани. Кренули су и успели да се придруже својим друговима присталицама Покрета отпора и са њима учествују у ослобођењу Француске од непријатеља.

ЗРНА ЗНАЊА Из збирке чика Стаје

На меканом кревету може се и тврдо спавати (руска).

Буди пуж у саветовању, а птица у извршењу (немачка).

Ако чиниш добро нећеш сумњати ни у кога, ако чиниш зло сумњаћеш у цело свет (шкотска).

Није бунар сувише дубок већ је уже сувише кратко (кinesка).

Где има блага има и пријатеља (шпанска).

Чело вреди више него потиљак (латинска).

Несмотрен је онај који за време пљуска тражи да се склони у продавницу кишобрана (енгелска).

Ниједан пријатељ не вреди толико као једна сестра (енгелска).

Жетва је богатија од копања него од поља (шпанска).

Кад си у друштву вукова, онда урлај (француска).

Нема тако ружног лонца који није нашао свој поклопац (шпанска).

Сунце је сваког дана ново (грчка).

Природа је мајка свих људи, а сви су људи браћа.

Рогови нису потребни крави која удара главом (руска).

Не треба о биљци бибери судити по њеном ниском расту. Пробајте плод и осетићете како пече (арапска).

Сваки човек у свом срцу има по једну свињу која спава (француска).

Временом и стрпљењем и дудов лист постане свила (турска).

Лов, рат и удварање вреде колико и једно задовољство, али и колико хиљаду мука (шпанска).

Нема пенија, па нема ни свирања у гајде (шкотска).

Ко пошаље лудака, лудост и дочека (француска).

Стегни твоју кошуљу око паса а језик између зуба (пољска).

WALT DISNEY СРЕБАН ПУТ

ПРИДАТЕ ЛУ ДА ЛИ БИСТЕ МОГЛИ ДА МАЛО УСПОРИТЕ ПАЗИТЕ!

ЧУЈ ХАРИ! НЕ МЕШАЈ СЕ У ВОЗАЧЕВ ПОСАО... УЖИВАЈ У ПАРИЗУ!

У РЕДУ, ПА ЈА УЖИВАМ!

ПАЗИ

ГРАД СВЕТОСТИ... ЛАТИНСКОГ КВАРТА ТРИЗУМФАЛНЕ КАПИТЕ... ЛУВРА...

ПОЧЕМО ДА ЛУВРОМ Д ОНДА...

ЈА ОДОХ НА РЕВИЗУ МОДЕ КОД ДИОРА ВИДЕМО СЕ О РУЧКУ!

ОХ, ТАТИЦЕ! НИК ЈЕ ИПАК ПОШАО ЗА МНОМ ДО ПАРИЗА! ЧЕКА МЕ ДОЛЕ У ХОЛУ!

АЛИ...

А ЈА ИДЕМ ПРАВО У ЛАТИНСКИ КВАРТ... У ПРАВИ ПАРИЗ!

А ТИ ШВРКО? ИМАШ ЛИ И ТИ НЕКИ СВОЈ ПЛАН?

ЈА КУ С ТОБОМ, ТАТА! А ПЛАНОВЕ НЕМАМ...

ЗНАШ, ПРВО ЂЕМО МАЛО ДА ПРОШЕТАМО, А ОНДА ЂЕМО У ЛУВР... ШТА ВЕЛИШ?

КАКО ТИ КАЖЕШ, ТАТА, САМО...

САМО, БОДИМ СЕ ДА ЂЕМО ПРОПУСТИТИ КАКАОМБЕ... ЈЕДНОМ НЕДЕЉНО ДОЗВОЛЕН ЈЕ УЛАЗ У ЊИХ... С ВОДИЧЕМ... ПОЛАЗАК ЈЕ КРОЗ 10 МИНУТА...

САМО ШТА?

ОХ...

VISITE DES EGOUTS

НАСТАВИТЕ СЕ

Замењује више машина

Хидрауличним уређајем управља возач покретима великих вилица ове машине која може да обавља више послова и да замени неколико специјално конструисаних машина. Машина врши копање и утовар, обавља посао булдожера, поравнава терен и гребе равнине.

КОРИДА НА 2.000 МЕТАРА

КОНДОР СЕ УСТРЕМИО

УЗАЛУДНА ВОРВА

СВЕ СУ НАДЕ ПРОПАЛЕ

ЗВИЖДУК ЛАСА ПАРА ВАЗДУХ

Велика пампа (Пампа Гранде) је огромна област која се шири на вилинама Анда. Овде стално дувају јужни ветрови. Пеони, планински чобани, стално лутају и истражују планинске пределе покривене вечним снегом. Тамо, у стеновитом пределу, готово неприступачне пе-

шине крију оне којих се пеони највише боје: кондоре.

Кондор је птица грабљивица. Она није задовољна тиме што влада у вечном снегу Анда. Њен апетит је страхан, а зими, кад је оскудица у храни, она је просто свакодневно гладна. Кад наступи пролеће, она стално надлеће високе висоравни тражећи плен.

Кондори се увек крећу у паровима. Ретко нападају одрасле животиње. Обично прате стада, нарочито јунице које треба да се отеле. На лак и брз начин убијају жртву.

Кондор мужјак први се устреми на младо теле, па му оштрим кљуном ископа очи и ишчупа језик. Кондор женка гости се парајући утробу своје жртве. Није редак случај да се на испашама нађу многа тела свих искасапљена. Али им се пеони љуто свете.

Пеони крећу у лов на кондоре обично у рану зору. Наоружани су дугим моткама и ласом. На место обрачуна сти-

жу тек пре подне. Пеони прилазе некој води и ту привезу старог коња који ће бити жртвован кондору. Убрзо долази до гужве. Кондори слећу, а пеони се повлаче у заклон. Коњ је идеалан плен. Кондори се брзо обрачунају с њим, добро се наједу, а затим се напију воде.

Изненада, пеони скачу на своје коње и нападају кондоре. Уплашени повицима чобана и топотом коња, кондори одмах покушају да узлете, али узалуд. Тешко им то успева са пуним стомаком. Терен се убрзо претвара у бојно поље. Неки кондори страдају од удара мотком, а други су задављени ласом.

Кондор живи на високим планинама Јужне Америке. Перје му је љубичасто. Крил на пера и део око врата су бели. Глава и врат су голи. Глава је тамносива, а врат црвен. Мужјак има на челу меснату ненарескану кресту.

АНЕГДОТЕ

БАШ НАПРОТИВ

Ежен Јонеску, румунски књижевник, позвао је једне вечери неку своју познаницу у кафану и пошто су заузели један кут он је упита:

— Можда желите кафу?
— Не — рече госпођа — кад је пијем увече не могу да спавам.
— А ја — прихвати Јонеску — кад спавам никад је не пијем.

НЕ ИДЕ ЈЕДНО С ДРУТИМ

Једна мајка довела свог четрнаестогодишњег сина у атеље чувеног француског сликара Дега (1834—1917) да му прегледа слике.

— Знате, маестро, — обрати се сликару мајка с поносом — мој син слика тако верно!
— Шта кажете — одговори с подсмехом сликар — тако млад и већ веран, онда је он изгубљен!

МОЖЕ И ТАКО

Жорж Клемансо је једном приликом био са својим пријатељем у клубу. Говорили су о последњем заседању у скупштини и пријатељ се дивно једном дискутанту који му се учинио генијалан.

— Може се рећи шта се хоће, али тај човек је врло обдарен. Кад он говори сви су побеђени јер он верује у оно што каже.
— Да — рече Клемансо — али он лаже кад ћути.

ЛОВ НА МИШЕВЕ

Кад је Шатобријан, (1768—1848), француски писац, амбасадор и министар иностраних послова, пао у немилост и више није био министар, он се врати у своју скромну кућу, носећи са собом из свог луксузног кабинета само своје две мачке.

— Моје драге, рече им он, време у коме смо имали велику улогу прошло је. Убудуће ћете и вас две озбиљно морати да се позабавите ловом на мишеве.

УВЕК ИСТО

Крајем 1815. године, један човек дође код М. де Таљерана (1754—1838), француског дипломате и министра, да замоли препоруку за неко место у државној служби.

— Ја сам био у Ганди.
— Да ли сте сигурни, упита министар?
— Како, увреди се посетилац, па сигурно сам био!
— Добро, реците ми слободно истину да ли сте били или не. Јер знате и ја сам био у Ганди и колико се сећам било нас је седам или осам стотина највише, а до сада се пријавило око 50.000 који траже службу под овим изговором.

ИМА ЧЕТИРИ РАЗЛОГА

Захваљујући својим ауторским правима Давид Хјум (1711—1776), енглески филозоф и историчар, могао је да купи доживотну ренту од хиљаду ливри годишње. Његови пријатељи су га непрекидно терали да настави историју Енглеске до новог века, кад им он рече:

— Драги моји, на жалост нећу више писати. За то имам четири разлога: сувише сам стар, сувише дебео, сувише лењ и коначно сувише богат.

КОЊ АНРИЈА IV

Француски краљ Анри IV много је волео једног свог коња и он му је био украс у шталама. И због тога је наредио да се сваки онај ко му јави да се коњу нешто десило буде обешен.

Међутим, ипак услед старости коњ угину. После великог договарања реши се да тај ризик преузме на себе Максимилијан Сили, министар и пријатељ краљев:

— Авај, господару, ваш коњ... овај величанствени коњ... најлепши коњ вашег величанства...
— Кладим се да је мртав! — повика узбуђено краљ.
— Сире бићете обешени, јер сте ви први то рекли, извуче се дипломатски министар.

ПОМОЋУ НОСА...

Човек на слици је Енглец, а име му је Томи. Он има нос који је способан за концертрирање на усној хармоници.

Томијев тајни рецепт за „носне уметнике“ је: једна кап маслиновог уља чи ни кожу стабилном и она може да поднесе и скерца, а да се не ужари.

— У прво време нису хтели да сарађују ухо и уста; исто као што и руке које морају да раде разне послове. Али, после 30 година вежбања то ми је успело — каже он.

Приликом извођења може и да пуши. Када кини, публика аплаудира. Сада Томи има 60 година. На репертоару има 60 песама. На овај начин он тешко може да изводи озбиљне комаде, јер се публика сувише смеје. У свој репертоар додао је и своју композицију „Концерт за нос“.

ЛОНДОН И ЊЕГОВИ ДОКОВИ

Лондонска лука је највећа на свету. Простира се дуж Темзе на раздаљини од 100 километара. На том простору се налази много докова, стоваришта и велики број људи који живи директно или индиректно од ње.

У луци се налази такође и већи број огромних пристаништа за бродове у које могу да се укотве и бродови највеће тонаже. Хангари и зграде су просто црни од непрекидног дима и гара који пада са бродова.

Из бродских утроба ту се свакодневно истоварују хиљаде тона вуне, жита, памука, дувана, чаја, слоноваче, крзна, зачина и хране из свих крајева света. А људи тих на родности говоре свим могућим језицима и дијалектима. Поред енглеских морнара и носача ту се могу видети и морнари свих раса и боја.

Докови Лондона и њени докери су чувени по својој изванредној организацији.

Сваки док је чувен по нечему, тако на пример, док Свете Катарине који је најближи чувеној лондонској кули познат је по својим специјалитетима егзотичних шкољки. У доку, званом Вик-

На месту званом Краљева лула спаљује се укварена и конфискована храна.

Цариници на доковима имају мали музеј у коме се налазе необични предмети у којима су кријумчари и шверцери покушали да сакрију украдени или шверцовану робу: кофери са дуплим дном или књиге са дуплим корицама, сукње са тајним џеповима и друго.

На два корака од Царине налази се пијаца за рибу из Билингсгејта карактеристична по јаком мирису и сликовитом језику који се тамо чује. Носачи имају на главама необичне капе од препарираних коже, које подсећају на спљоштене цилиндрице на којима се налазе сандуци са рибом коју преносе.

Усред свег овог метежа од бродова и људи међу локвама уља и мазута могу се видети многобројни лабудови како се крећу лагано и достојанствено. Попишу их сваке године, за време једне званичне церемоније у којој „велики испод сводова докова“ и његови помоћници возећи се у баркама обележавају кључно-најмлађих лабудова.

тор и Алберт налазе се бродови свих компанија укотвљени на простору од 440 хектара. Посетиоци који имају срећу да добију дозволу да посете чувене подруме вина који се налазе испод сводова докова обично излазе „четворношке“, јер их ошамути вино које је бесплатно пробају.

Живот у «милом дому». Неписмена мајка први васпитач свог сина великог песника. »Војна, Војка, моја песмопојка, ништа од тебе никад бити неће.«

ВОЈКА, ВОЈКА, МОЈА ПЕСМОПОЈКА

(Из детињства Војислава Илића)

К ућу старог песника и по литичара Јована Илића походили су не само пријатељи и комшије већ је она била и топли дом за оне који су долазили из иностранства, нарочито из Аустрије. Налазила се на почетку Палилуле, у дивној башти пуној цвећа, воћака и мирисног жбуња. Чувени хрватски књижевник Антон Густав Матош не може да се нахвали гостопримством које му је пружио «тај мило дом», који је за њега представљао драги кутак старог патријархалног и надасве гостољубивог Београда.

Децу је, по старинском обичају, васпитавала мајка, од носно жена Јованова, Смиљана, неписмена али пуна неизмерне љубави према кући и деци. Она је била и први васпитач будућег великог српског песника Војислава Илића.

Као дечак Војислав је био како болешљив врло несташан. Због оспа на глави, много је патио. «Поред немирлука, у учењу га је ометала и болест темењача и слабуњавост. Лекари нису смели и нису готово ни знали да га лече». Због болести је добио надимак «ћела, ћелаштина», иако је имао лепу а касније и бујну косу изнад чела. «Док је био дечак, онако слабашан, на ужас своје мајке и браће, појурно би с палилулском децом и с њима

бацао камена с рамена. Или се спустио на Дунав и бацно у његове таласе, пливајући с једне обале на другу. Тек касно се увече враћао кући, а још пре тога се играо у оно време врло познате дечје игре «јаницајца». Тек у сумрак, страхујући од оца, врло строгог, и од нанине забринутости, Војислав се кроз воћњак и кроз башту привлачио кући криомице и увлачио онако прљав, у свој кревет.

Играјући се по цео дан, он је слабо марио и за школу, а мајка је желела да буде најбољи. Колико је поподневна пробдела, скривена иза неког жбуна, да би ухватила свог «изгубљеног сина», и заво га привела школској књизи.

Песник Јован Илић је савсим био препустио својој жени и мајци Стани да се старају о деци. А оне, неписмене, чиниле су то како су знале и умеле.

«Моја свекрва Смиљана,

пише у својим сећањима жена Војислава Илића, била је врло паметна, али «најбољина». А децу је трепало преслишавати, поновити с њима лекције и проверити њихово учење. Тражило се тада и знање немачког језика. А Смиљана је узимала од деце књигу, упитала где и шта треба да науче па је мудро отварао и још мудрије гледала у њу. Чим дете застане или при читању почне да замуцкује, она заклопи књигу и викне: «Не, не, не иде. Ниси научио. Иди, кад научиш, а ти се врати». Тако је она вешто крила своју неукост од деце, а она су дуго са страхопоштовањем spremала своје лекције.

Међутим, баш Војислав је открио «нанину тајну». Донео је Смиљана једном немачку књигу на «преслишавање»

(а знала је све убенике по корицама) — и Војислав јој нађе лекцију, али притом шетрески окрену књигу наопачке. Час преслишавања је почео а јадна нана наравно није знала шта су јој приредила деца, која нададоше дреку и тако «изађе дело на видело».

Бака Стана је много једнала Војислава. Око његових песничких првенца водила се жестока борба. Војислав је већ врло рано почео да пише песме, али кришом, и љубоморно чувао своју тајну.

У том «пискарању» бака је видела само штету по учење, па је чим би он изишао из куће, купила све те његове хартијнице и бацала их у ватру. Кад би се Војислав вратио и видео да му нема његових песмица, преклињао би

баку да му их врати, јер је у њу углавном и сумњао. А она, хладна «као стена и као да је се све то ништа не тиче» — одговарала би:

— Па то није ништа ни било. Боже мој, само најврљано, не бацај ја твоје књиге у ватру. Књиге су ти целе целцате, а оно најврљано, ко би то у уредној кући чувао! А сад седе, узми књиге па учи.

Тако су пролазили први песнички радови Војислава Илића. Његова бака га је потом готово са сажаљењем и прекором опомињала:

— Војка, Војка, моја песмопојка, ништа од тебе никад бити неће!

А он је још као дечак од шеснаест година написао спев «Рибар» и као прво своје песничко дело спремио га за штампу. Владан Ђорђевић уредник «Отаџбине», тада најугледнијег српског књижевног часописа, није поверовао да је то написао Војислав па је отишао да се распита код његовог оца Јована. А он је само гледао спев и најзад рекао:

— Ја нисам знао да је то онај мој алчак Војислав написао. Није, џанум то моје, његово је!

За «Рибара», причао је Војислав Илић касније, примио је највећи хонорар. Касније, баш кад је постао чувен и славан песник хонорари су били прилично слаби. За једну од својих најлепших песама «Последњи гост», коју је написао «у највећој ларми у једној палилулској кафаници код «Телет-Ђорђа» — при мио је свега 10 динара.

Војислав Илић је писао песме прилично лако, али по поруци да их пише није

могао. И кад није било новца у кући, а требало га је стално због породице, он је одбијао све наруџбине.

— Дођу људи — причао је — па ми нуде за натпис на гробу у стиху 30—40 динара. Онда је то било много, а он то није хтео ни могао. Олмахнуо би само обично главом и рекао:

— Шта ћеш, не могу над туђим гробом да кукам. И притом се присећао речи које му је његова бака као дечаку говорила «Војка, Војка, моја песмопојка».

АУТОМОБИЛОМ У АВИОН

Развитак туризма у коме се користе власти аутомобили, све се више развија у Европи. Овакв туризам захтева и нове начине транспортовања самих аутомобила преко мора и океана па се туристичке агенције и ваздухопловне компаније труде да ставе на распла гање авионе који ће пренети аутомобиле у жељена подручја.

Почетком јуна организован је један ауто-ваздушни мост преко Ламанша. Њиме се пре бацују британски моторизовани туристи до Страсбурга, Одатле аутомобили настављају пут за Италију, Немачку и Аустрију или Швајцарску.

Сличан ауто-ваздушни мост је организован између Велике Британије и Швајцарске још почетком овог пролећа: Повезује Саутенд у Великој Британији са Базелом и Женевом у Швајцарској.

ШТА РАДИТЕ ЗИМИ

ПРЕ ЗИМЕ МЕДВЕД НЕ ПРЕСТАНО ЈЕ ДЕ СПРЕМАТИ У СВОЈ МАШИНСКИ БУРЕЗЕР БУ ЗА

ЗИМУ. КАД НАСТУПЕ ХЛАДНИ ДАНИ ОН ИЗАБЕРЕ НЕКУ ДОБРО СКРИВЕНУ ПЕЏИНУ И У ЊОЈ ОТПОЧНЕ СВОЈ «ЗИМСКИ САН» ПОСТЕПЕНО ТЕМПЕРАТУРА ЊЕГОВОГ ТЕЛА ОПАДА А ОН У НЕКОМ ПОЛУ СТУ ОЧЕКУЈЕ «ЛЕПШЕ ДАНЕ»

ЈЕДАН ОД НАЈВЕЉИХ ЛУПЕЖА — СКАКАВАЦ — ПРОЖДИРЕ ЧИТАВЕ ВРЕТЕ ДРУГИХ ЖИВОТИЊА. ПОЈАВЉУЈЕ СЕ ВЕЧ ОД ПРОЛЕЋА И ЗАЈЕДНО СА МИЛИОНИМА СВОЈЕ САБРАТЕ У ЈАТИМА ПУСТОШЕ ПОЉА.

СВОЈУ ХРАНУ ВЕВЕРИЦА ПРИКУПЉА И СКРИВА ЈЕ ПО РАЗНИМ МЕСТИМА. АЛИ КАД НАСТУПИ ЗИМА МАЛИ ВЕТРОПИР ЈЕ ПОТПУНО ЗАБОРАВИО ГДЕ СЕ НАЛАЗЕ ЊЕГОВИ ТРЕЗОРИ И ОСТАЈЕ ЦЕЛЕ ЗИМЕ БЕЗ ХРАНЕ.

КАО И РОДИ И ЛАСТИ ЈЕ ПРИРОДА ДАЛА НЕУМОРНА КРИЛА. УЈЕСЕН ОНЕ ЛЕТЕ У АФРИКУ ДА ТРАЖЕ ПОГОДНИЈЕ КЛИМАТСКЕ УСЛОВЕ,

ПОШТО ПОЈЕДЕ ДОБАР ОБРОК ПРЕТЕЖНО БИЉНЕ ХРАНЕ ЈЕЖ СЕКЛУПЧА И ЗАСПИ «СНОМ ПРАВЕДНИКА» АЛИ АКО ЈЕ ПРАВО ОДАБРАО МЕСТО МОЖЕ СЕ ДОГОДИТИ ДА ПОСТАНЕ ЛЕДЕНА ЛОПТА.

ЈАДИНИЦИ

ПО РОМАНУ
ВИКТОРА ИГОА

ОНА! ТО ЈЕ ОНА!
МОЈА НЕЗНАЈКА ИЗ
ЛУКСЕМБУРШКОГ ПАРКА!
САЊАМ ЛИ?

СИРОТО ДЕТЕ!
ИЗГЛЕДА ДА
СТРАХОВИТО
ПАТИ! ШТА
ЈОЈ ЈЕ?

ЗАГЛЕДАЈ ДОБРО
ОВОГ ЧОВЕКА! ЧИНИ
МИ СЕ ДА САМ, ГА ПРЕ-
ПОЗНАО!

НИСАМ ЗНАО ДА
СТЕ У ТОЛИКОЈ БЕДИ!
ЕВО ВАМ НЕШТО НОВЦА!
ДОЊИ КУ ВЕЧЕРАС
ПОНОВО И ДОНЕТИ
ВАМ ВИШЕ!

УЗВИШЕНИ
МОЈ ДОБРОТВОРЕ,
ДО СУЗА САМ ГАНУТИ!
ДОЗВОЛИТЕ ДА
ВАС ОТПРАТИМ ДО
ВАШЕ ФИЈА-
КЕРА!

МАРИЈУС ЈЕ БИО
КАО ОШАМУКЕН.
ЖЕЛЕО ЈЕ ДА
ПРАТИ ФИЈАКЕР
КОЈИ ЈЕ ОДВЕО
ЊЕГОВУ НЕЗНАЈ-
КУ. АЛИ САВ
НОВАЦ КОЈИ
ЈЕ ИМАО ДАО
ЈЕ КЕРКИ СВО-
ЈИХ СУСЕДА.
ПРЕЗИРАО ЈЕ
ТУ МАЛУ БАРА-
ЛИЦУ И КАДА
ЈЕ ОНА ПОНОВО
ЗАКУЦАЛА НА
ЊЕГОВА ВРАТА
БИО ЈЕ СПРЕМАН
ДА ЈЕ ОТЕРА АЛИ,
ОНА МУ РЕЧЕ:

ГОСПОДИНЕ
МАРИЈУСЕ, ИЗ-
ГЛЕДАТЕ ТУЖНИ!
НЕ ПИТАМ ВАС
ЗА ВАШЕ ТАЗНЕ,
АЛИ АКО МО-
ГУ ДАВ НЕШ-
ТО УЧИНИМ,
САМО МИ
РЕЦИТЕ!

АКО УСПЕШ
ДА МИ НАЂЕШ
АДРЕСУ ОНОГ
ГОСПОДИНА И
ОНЕ ДЕВОЈКЕ
КОЈИ СУ МАЛО-
ЧАС ОТИШЛИ,
ДАЈУ ТИ СВЕ ШТО
ЗАЖЕЛИШ!

ИЗГЛЕДА ДА СИ У ПРАВИ!
ТО ЈЕ, ЗНАЧИ ОНА, ТА ШМИЗЛА?
АХ! КАД САМО ПОМИСЛИМ ДА
ОНА САДА ИЗГЛЕДА
КАО ПРАВА ДАМА ДОК
МОЈЕ КЕРКЕ ИДУ
БОСОНОГЕ!

ДА ТИ
КАЖЕМ ЈОШ
НЕШТО! ВЕЋ САМ
СТЕКАО
БОГАТСТВО!

КАЖЕМ ТИ ДА
САМ СИГУРАН У ТО!
ПОЗНАО САМ ГА!

ОБЕДИ КУВАНИ НА СУНЦУ

У великим совјетским пу-
стињама укроћена је сун-
чева енергија.

Совјетски Савез распола-
же бескрајним пустињским
и полупустињским прост-
ранствима. Совјетски струч-
њаци дуго нису веровали
да ће из тих крајева,
неподобних за обрађива-
ње, моћи да извуку неку
корист. Енергија која је
неопходна за било какву
културу, нигде се није мо-
гла наћи.

Недавно су научници, ко-
ји су задужени да прео-
бразе казахстанске пусти-
ње, почели да користе сун-
чеву енергију које у тим
крајевима има у изобиљу.
Стручњаци једног инсти-
тута у републици Туркме-
нији успели су помоћу ци-
новских уређаја да укро-
те и концентришу знатне
количине сунчеве енерги-
је. Она се већ данас кори-
сти у индустрији и у сва-
кодневном животу. Она

РУЧАК ЈЕ ГОТОВ

служи за прављење леда у
фрижидерима, за загрева-
ње самовара, печење ме-
са и припремање хране а
заменеје и гориво за гре-
тање кућа и читавих гра-
дова.

Абецега за бебе

Четворогодишња ћерка
америчког професора О.
К. Мура, који предаје на
Јелском универзитету у
својој другој години по-
чела је да учи да пише на
писаћој машини, да чита
дечеје књиге а уме да пи-
ше и дужа писма. По миш-
љењу њених родитеља де-
те није никакав вундер-
кинд. Њен отац сматра да
свако дете просечне инте-

лигенције може да пости-
гне такве резултате. Про-
фесор Мур испробаће свој
систем на више деце. У ту
сврху послужиле се елек-
тричном писаћом машином
која ће стварати светлос-
не ефекте у боји. Деци ће
се дозволити да до миле
воље притискају по таста-
тури и да се играјући на-
уче да пишу и читају.

САРДИНИЈА НОВИ ЕЛДОРАДО ТУРИЗМА

Примитивни и неписмени
пастири, обучени у мр-
ко сукно са закрпама,
који се још хране прадедов-
ски окрулим хлебовима, не-
нешто спремљеним месом и
киселим овчијим сиром „пе-
корином“, доживели су праву
ерупцију — милиона. Село
Арцахена на северу Сардини-
је има кафану у којој се сва-
ког јутра око десет сати оку-
пља тридесетак неписмених
одрпанаца који су одавно
постаји богаташи — виједан

од њих нема мање од 20 ми-
лиона лира у џепу! Када их
неко упита колико су добили
за своју земљу сви имају
само један одговор: „Молто“.
Један од њих, који је сво-
је пашњаке изделио на 20
парцела примио је за сваку
чек од пет милиона лира. А
до јуче још није био видео
ни банкноту од 1.000 лира ни-
ти и данас зна да броји до
двадесет.
Па ипак, сви они су бесра-
мно преварени. За своја „без-

вредна“ имања примили су
укупно неколико стотина ми-
лиона лира а „операција ту-
ризам“, која у току послед-
ње две године од Сардиније
ствара нову Азурну обалу,
омогућила је да се они пре-
продајама и разним трансак-
цијама претворе у четири ми-
лијарде старих француских
франака!
Иницијатор овако великог
бизниса је исмаиљански вер-
ски вођ и оријентални принц
Карим Ага Кан. Његово ис-
кусно око и врло пословни
инстинкт његове жене Бетум
која се 1957. године повукла
на Сардинију, оценили су да
је обала овог до јуче дивље
острва „најлепша на свету“.
Жалови и лагунае, увале и
стење, обала Есмералде која
се протеже на преко сто ки-
лометара постаће у току сле-

дећих година најфантастич-
није градилиште.
Нићи ће стотинак „Кана“ и
„Ница“: 11 палата са мермер-
ним купалиштима, три хиља-
де луксузних вила; путеви,
пристаништа, аеродроми, цен-
три за подводни риболов,
музеји мора и занатства, те-
рени за голф и тенис, стади-
они, хиподром, терени за лов
са соколима — укратко нај-
луксузнији туристички амби-
јент који се да замислити и
где ће моћи да се смести
30.000 особа. За 20.000 служ-
беника и угоститељско особ-
ље које ће радити у том ту-
ристичком Елдораду предви-
ђена је изградња читаве ва-
роши.
За шест година ће се у но-
ву Азурну обалу уложити пре-
ко 50 милијарди лира. Само-
густ Карима Аге Кана ће у-

ју, не сметају старим станов-
ницима да и даље живе сво-
јим животом — да уживају
у преко 300 врста вина које
се цеди на острву и специја-
литетима као што је прасе
печено на роштиљу на рим-
ски начин.
Становници острва, Сарди-
њани, доскора нису волели
море јер су им преко њега
долазиле само инвазије: и Ри-
мљана и Феничана, старих
Грка, Сарацена и варвара.
Зато није чудо што се од 300
градава и села Сардиније
само 12 налазе на обали. Да-
нас они више тако не мисле.
Нову „инвазију“ покушаће да
окрену у своју корист.

Шта је теже...

Један дечак на часу физи-
ке никако није могао да схва-
ти да је „килограм килограм“.
Стално је тврдио да је кило-
грам лакше материје лакши
од килограма теже материје.
Наставник је покушавао да
му докаже да није у праву.

Дечак је изгубио стрпљење
и запитао свог наставника:
— Па лепо, ми се налазимо
на другом спрату. Да ли би
било свеједно када бих неко-
ме на улици одавде пао кило-
грам перја на главу или ки-
лограм гвожђа?

СТАЊЕ ПОЛОВИНОМ 1962. ГОДИНЕ

Забрињавајући пораст становништва у Источној и Јужној Азији

По процени стручњака 1650. године цело човечанство бројало је само 545 милиона лица. Два века касније, 1850. године, Земља је имала већ једну милијарду и 171 милион становника. Недавно, 1930. године, та бројка је износила две милијарде и 8 милиона. Почетком прошле године на нашој планети је живело нешто преко три милијарде људи. Половином ове године та бројка је достигла 3 милијарде и 104 милиона лица!

Сваке године преко 50 милиона нових становника на Земљи

Од половине 1960. до половине 1961. године становништво Земље повећало се за 52 милиона лица. Од половине прошле до половине ове

године пораст је износио још више — 54 милиона људи!

Забрињавајући пораст становништва показују управо недовољно развијене земље. Тако се у протеклом периоду, од половине прошле до половине ове године, становништво Кине повећало од 710 на 726 милиона становника, а Индије од 440 на 448 милиона становника. За исто време у индустријски развијеном Јапану пораст становништва изнео је само 800 хиљада, док у Пакистану, који је по становништву једнак Јапану, тај број прелази милион и 200 хиљада људи.

Толики прираштај становништва у недовољно развијеним азијским земљама причинишава велике тешкоће владама тих држава да даље развијају своју привреду и подижу

животни стандард. Стога је потпуно оправдана пропаганда у Индији да се ограничи број рађања деце. Не треба се чудити ако то прихвате и неке друге земље у Азији и Латинској Америци.

У протеклом периоду становништво Источне Азије повећало се за 18 милиона, Јужне Азије за 10 милиона, Југоисточне за 4 а Југозападне Азије за 2 милиона људи. За две последње године само становништво Азије (без азијског дела СССР-а) повећало се за 67 милиона људи, што је незнатно мање од укупног броја становништва Југославије и Италије! Становништво Америке повећало се за 8 милиона, а Африке за 5 милиона људи. Интересантно је да је за протекли период СССР повећао број становника за 3,8 милиона а САД за 2,9 милиона. У нашој земљи то повећање износи преко 200 хиљада људи.

Становништво појединих области и континената

Половином 1962. године у целој Азији, без територије која припада СССР-у, живела је једна милијарда и 749 милиона људи: 863 милиона у Источној, 579 милиона у Јужној, 223 милиона у Југоисточној и 84 милиона у Југозападној Азији. Совјетски Савез има 222 милиона становника, а остала Европа укупно 431 милион: 146 милиона у Јужној, 144 милиона у Северној и Западној и 141 милион у Средњој Европи. Од 265 милиона становника Африке 171 милион живи у Тропској и Јужној Африци, а 94 милиона у Северној Африци. Америка има 421 милион становника (мање од Индије!), од којих 205 милиона живи у Северној, 146 милиона у Јужној и 68 милиона у Средњој Америци. Најзад, у Аустралији живи свега 16 милиона људи (мање него у Југославији!).

На настањеној површини наше планете, без пустих поларних области и ненасељених острва, која обухвата простор од 135 милиона и 391 хиљаду км², половином ове године живело је три милијарде и 104 милиона људи!

Највеће државе

У 20 највећих земаља света живи преко 76 посто човечанства. Половином 1962. године те земље су имале следећи број становника — у милионима: Кина 726, Индија

448, СССР 222, САД 186,5, Индонезија 97,1, Пакистан 95,4, Јапан 95, Бразил 69,3, Западна Немачка 54,5, Велика Британија 53, Италија 50,7, Француска 46,3, Нигерија 36,4, Мексико 37, Пољска 30,7, Шпанија 30,5, Турска 29,3, Филипини 29, Уједињене Арапске Републике 27,2 и Тајланд 26,4, односно свих 20 земаља заједно две милијарде и 390,3 милиона становника. Пре две године, половином 1960. оне су имале две милијарде и 305 милиона становника.

Пада у очи да и међу овим земљама има великих разлика у прираштају становништва. Тако, на пример, број становника Бразила повећао се за 1,5 милион, а Мексика за 1,2 милиона, док се становништво Јапана повећало за свега 800 хиљада, иако он има нешто мање становника него прве две државе. Становништво Велике Британије повећало се само за 250 хиљада, а Уједињене Арапске Републике, која га има два пута мање, за 600 хиљада! Турска, која има мање грађана од Шпаније, добила је 800 хиљада нових становника, а Шпанија 200 хиљада — 4 пута мање! Поменимо још да Турска има око 3,3 пута мање становника од Јапана а једнак годишњи прираштај као и та многомилонска азијска земља!

Ако се прираштај становништва Кине и Индије настави истим темпом, ове две земље имаће кроз 10 година око једну милијарду и 665 милиона људи — више него што је на нашој планети живело 1900. године (милијарду и 608 милиона људи). Да ли је могуће да те две земље, сада недовољно развијене, кроз 10 година буду у стању да обезбеде egzистенцију 185 милиона нових становника — колико их сада имају САД?! Излаз из критичног стања те земље налазе само у индустријализацији, јер се не може очекивати да земљорадња прихвати милионе људи, када се зна да у плодним крајевима Кине и Индије на површини од 1 км² живи 600—800 људи, а често и по 1200 људи. Да би се разумеле те бројке треба истаћи да на површини од 1 км² у густо насељеној долини Нила живи највише до 800 људи, код нас у Загорју и Међумурју просечно око 145 а у Поморављу око 85 људи.

ДРУГА СТРАНА МЕСЕЦА

На слици је први и једини снимак на свету познате површине Месеца. Овај снимак је направио совјетски сателит Луњик, кад је са Земље добио наређење електронским путем и одмах га аутоматски отпослао. Оригинални документ, бољег квалитета него ова репродукција, омогућио је да се дају имена још неким планетама и „морима“ овог небеског тела на које људи намеравају да се у што скорбијем времену искрцају.

ШТА ЈЕ ОВО?

Можете ли погодити шта представљају ове беле фигуре на овој слици? То су људи. Студенти школе за физичко образовање изводе слетске вежбе у Токију.

Њихов број (20.000 младих атлета из целог Јапана) говори о великој пажњи која се у овој земљи поклања физичкој култури.

НАЈСТАРИЈА ЕВРОПСКА ШТАМПАРИЈА

Штампарија „Фаберше“ у Магденбургу, Немачка, сматра се да је најстарија штампарија у Европи. Она је прославила 475 година свог постојања. У овој штампарији пре 334 године почео је да се штампа лист Магдебургер цај-

тунг који је без прекида излазио све до 1945. године. Штампарија је основана 1485. године, свега 30 година од проналаска штампарских слова. Основач ју је Конрад Кахелофен који је био ученик Гутенберга.

ОКО СВЕТА КАО СЛЕПИ ПУТНИК

Четрнаестогодишњи дечак опростио се у Лондону од своје мајке с речима: „Данас ћу доћи нешто касније кући, јер бих после школе хтео да се мало играм с друговима“. Међутим, он је кренуо арним возом на аеродром и сакрио се у тоалет једног прекоатлантског авиона. Откривен је тек на аеродрому у Њујорку. Када су му рекли да мора натраг кући, он се с тиме сложио, али под условом да се ку-

ћи врати летећи другом страном. Њујоршки аеро-транспорт испунио му је жељу и тако се дечак вратио у Лондон летећи преко Тихог океана, Азије и целе Европе. У Лондону је био одушевљено дочекан од својих другова и мало мање задовољних родитеља. Британске власти замолиле су Американце да мало боље припазе да се свакви случајеви не би понављали.

ШАМПИОН У СМУЧАЊУ НА ВОДИ

Немачки овчар Пери, који припада једној породици фармера из Брантфорда, у Канади, први је четворonoжац који је савладао вештину смучања на води. Тери има једнаест година. Досад се истакао

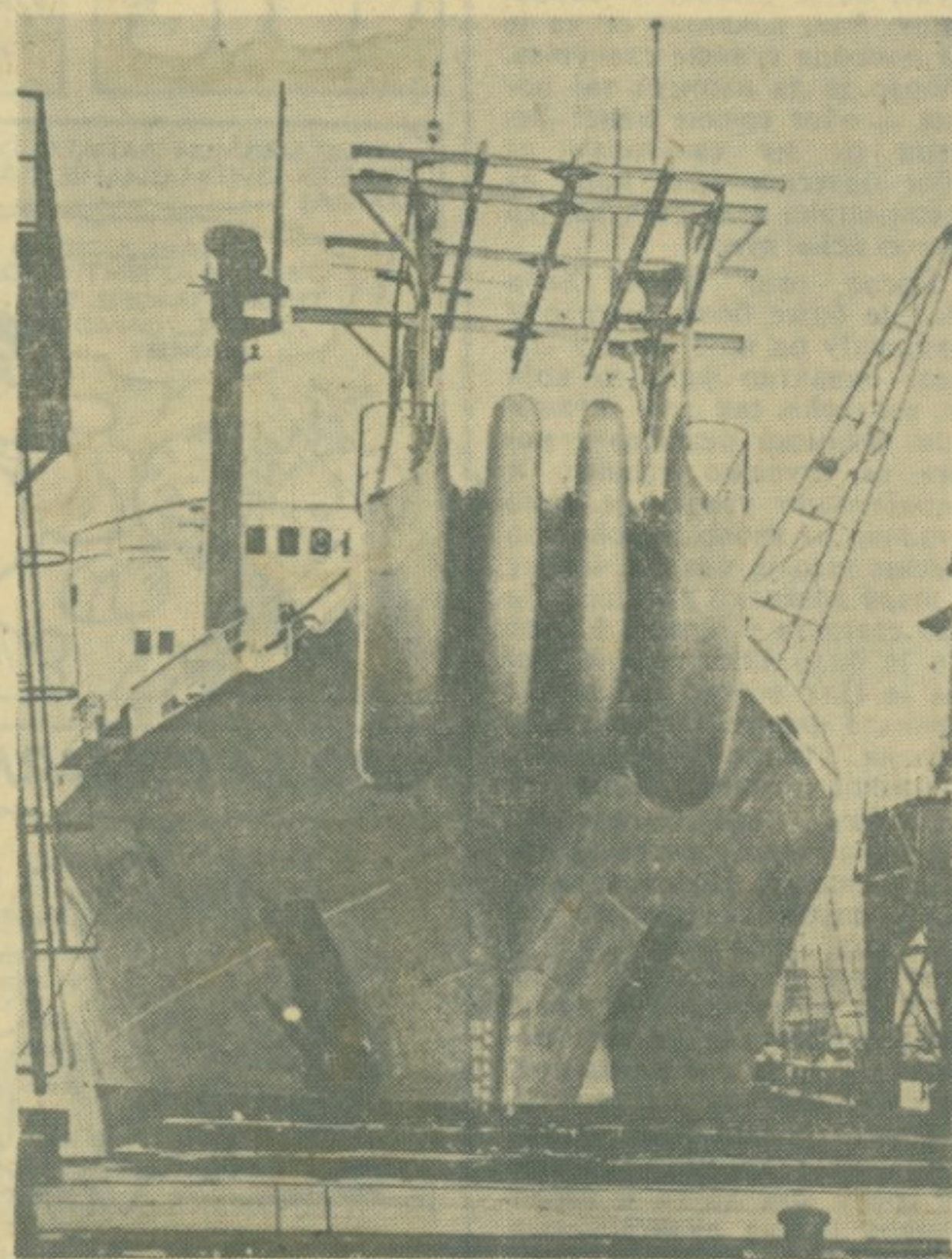
храброшћу и низом подвига против провалника. Сада је показао да уме да се спретно држи на смучкама које моторни чмац вуче брзином од преко 50 километара на сат.

САМО У ЈЕДНОЈ ВОЖЊИ

У покрајини Шлезвиг — Холштајн прошле године саграђен је велики брод „Нептун“ за полагање каблова за телефонски и телеграфски саобраћај кроз океане од континента до континента.

Брод „Нептун“ може да прими каблове у дужини од 3.700 морских миља, што је више него једна шестина земљиног обима. У поређењу са гигантским танкерима који плове по светским морима, „Нептун“, који има 12.000 тона а дуг је 150 метара, изгледа скоро као патуљак. Па ипак, то је једини брод који може без прекида да полаже каблове кроз цео Атлантски океан. У случају да не буде посла око полагања каблова, „Нептун“ може да товари угљ, жито или људе и то у великим количинама.

Овај брод је велико достигнуће модерне технике. Приликом његове изградње искоришћена су сва искуства сто годишње изградње ових бродова, јер су први трансатлантски каблови положени 1866. године. Дизел-електрични погон омогућава капетану да приликом полагања каблова управља бродом не само са капетанског места, већ и са пулта са шалтерима на

НА СЛИЦИ СЕ ВИДЕ КОТУРОВА СА КАБЛОВИМА НА ПРЕДЊЕМ ДЕЛУ БРОДА „НЕПТУН“ КОЈИ МУ ДАЈУ ИЗГЛЕД МОРСКОГ ЧУДОВИШТА

предњем и задњем делу брода.

Телевизијске камере у просторијама где се налазе каблови дају инжењерима и капетану у командној централни јасну слику о стању рада. Нарочите справе за мерење стално контролишу електрични капацитет положених каблова. Све грешке могу одмах да се локализују и уклоне. Брод носи и апарате за појачавање звука који се одмах уграђују у телефонске каблове на сваких 20 до 30 морских миља.

Пет великих просторија намењено је за пренос каблова. Пресек котурова са кабловима износи 16 метара. У једној просторији налазе се сигналне боје, ужад и сидра за тражење каблова, јер овај брод у исто време замењује и оштећене каблове. Један од три велика и јака котура на предњем делу брода служи за вађење оштећених каблова, а други за сидро. Трећи котур регулише брзину којом се нови каблови спуштају са брода. „Нептун“ може да превали 6 до 8 морских миља на час.

УСАМЉЕНИ ХАРИ ПИЛ

Познато је да некада славни глумци обично падају у заборав. Ко је некада био слављен као стар постаје „нико“ када његово време прође. Његово име се брише из листе оних о којима се данас говори. Њега се више нико не сећа док једног дана случајно нека мала вест у новинама не подсети људе да је и он постојао.

У овом случају малу вест је представљао један оглас у западнонемачким новинама: „Хари Пил тражи добро ситуирану животну другарицу.“ Само седам речи, па ипак цела једна историја. Она прича о трагедији некадашњег љубимца биоскопске публике, данас заборављеног...

Какво је задовољство било гледати смелог ловца у џунгли како у борби са црним пантером, рукама стеже врат звери све док се њено тело не опусте и као безживотна маса пада пред ноге храброг човека!

Или када се он, који није знао за страх, лудим скоком пребације са крова експресног воза у авион, а из њега у ауто. Гледаоцима је застајао дах. Скептици, којих увек има, говорили су: „Све је то блеф. То уопште није он, него артиста који уместо њега изводи те вратоломије.“

У ствари то је увек био он лично. Хари Пил није никада дозволио да га неко дублира. То га је коштало много крви. Колико пута је остао лежати поломљених костију не може се набројати. Поред свега тога никада се није дао наговорити да га у некој нарочито опасној сцени дублира неки испреинирани артиста, на пример, укротитељ звери.

Са дивљим зверима, које су често биле његови партнери, знао је он да се опходи, иако никада није радио у манеџу. Штавише и са таквим дивљим зверима које данима нису добивале храну да би код снимања филма што убедљивије деловале. У филму „Под врелим сунцем“ Хари Пил је доказао да уме да изађе на

Хари Пил је некада одушевљавао публику нарочито омладину својим подвизима на филму, а данас живи сам и остарео у скромној хотелској соби

крај и са гладним зверима које га никад раније нису виделе. Хари Пил који данас има 70 година и живи усамљен у једној хотелској соби у Западној Берлину, био је некада идол омладине. Можда ће се неки посетилац биоскопа који је већ зашао у године сетити филмова: „Јахач без главе“, „Онај који презире смрт“, „Џунгла зове“, „Деведесет минута закашњења“, „Невидљиви иде кроз град“ и „Људи, животиње, сензације“.

Данас би се неко можда смејао овим филмовима, али у оно време су изазивали одушевљење.

Почетак каријере Хари Пила био је пустилован, скоро као и његови филмови. Пошто је као петнаестогодишњи дечак изгубио несрећним случајем оца и сестру, није од туге могао да издржи код куће, па је отишао у морнарицу. Али, показало се да је за поморца сувише слабуњав. Морао је да напусти тај позив — због срчане мане! Лекар су му саветовали да због болесног срца мора да живи мирно и да се чува, јер иначе неће дуго!

После овог савета Хари Пил је брже боље отишао у авијацију од које га је у Паризу одвратио филм за који је, такође, сам себе ангажовао. Филмски режисер с којим се случајно упознао и спријатељио утицао је само утолико на избор Пилове професије што је младом човеку у шали дозволио да учествује као статиста у једном филму. То је било 1913. године. Тада је Пил осетио да заувек припада филму. Отишао је у Берлин, тадању метрополу немачког филма. Тамо се представио као рутинирани филмски човек, пре свега писац сценарија. Поверовали су му и филмовали његово дело под насловом: „Опака крв“ који је много обећавао. Била је то криминална прича добро смишљена, лоше изведена и зато је претрпела потпуно неуспех.

Пошто је код једне филмске фирме пропао, покушао је срећу код друге и успео. Дошла је ера авантуристичких и сензационалних филмова. Пил се показао као идеалан представник тога жанра: млад човек, добро гра-

ђен, мишићав и снажан који се није плашио опасности, него ју је тражио, који није презао од тога да пролије своју крв и — што му је служило као неоцењива реклама — никада није дозволио да га замени дублер. Тако је он у историју филма ушао као „човек без дублера“. То је исти онај Хари Пил коме су лекари у своје време препоручили да се чува због срчане мане.

Његова жена Дари Холм, некада позната глумица, делала је верно с њим добро и зло. Други светски рат који је толике упропастио, упропастио је и Хари Пила. Да почиње изнова? Да производи авантуристичке филмове? Хари Пил — ко је то и шта он хоће? Да снима филмове? Ту су сада други људи, са другим идејама, а „чо век без дублера“ више није никоме импонувао.

Хари Пилу је остао само скроман дом у Минхену у коме се оскудно живело и старе фотографије из његових филмова. Када му је 1960. умрла жена, распродао је оно мало што је имао и отишао код сина у Јужну Америку испраћен само од неколико пријатеља. Али ко је већ превалио седамдесету не може тако лако да се аклиматизује. Стари Хари Пил није подносио тамошњу климу. Морао је да се врати натраг у Немачку. Завршетак свега: хотелска соба и оглас: „Хари Пил тражи добро ситуирану животну другарицу.“

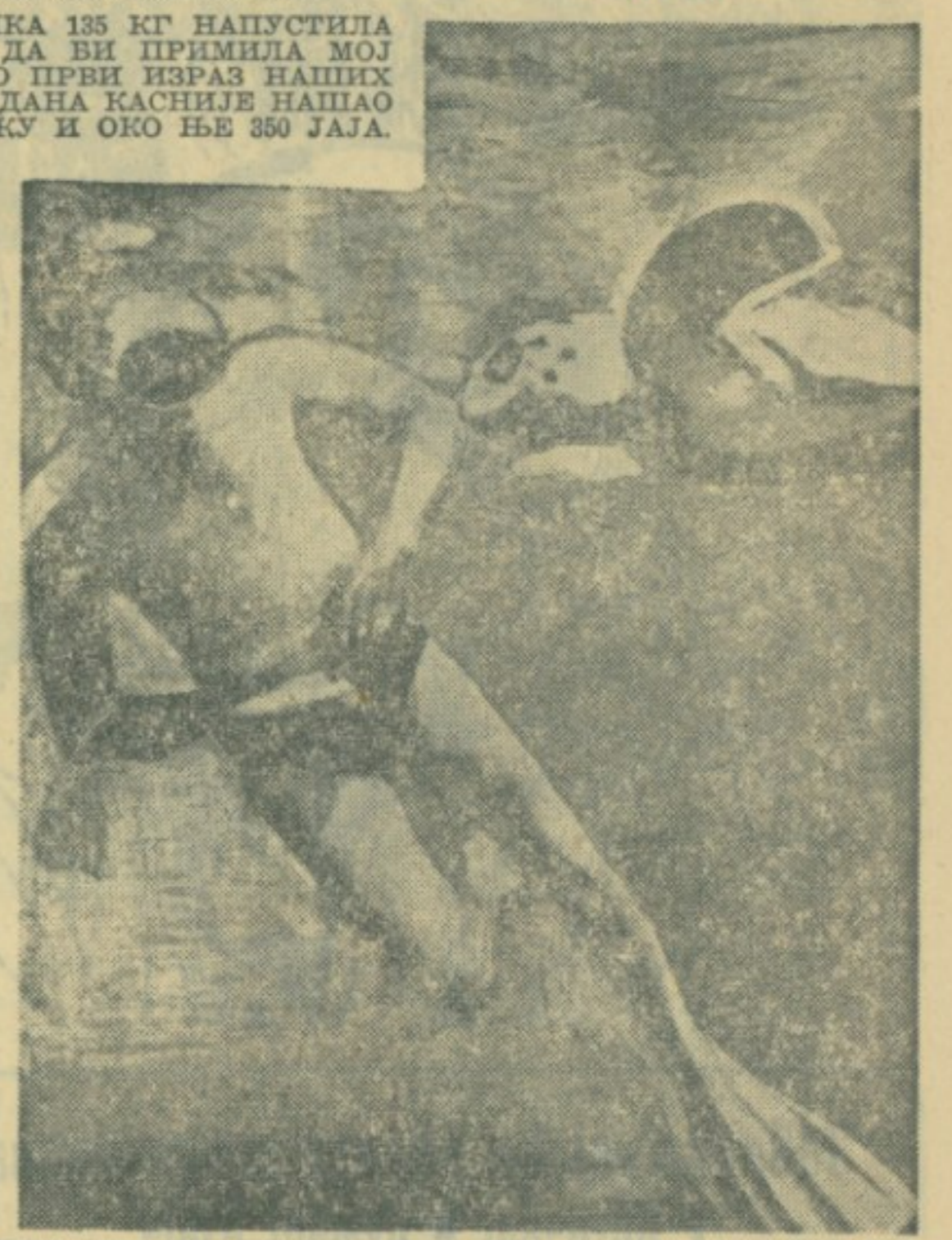
У ВОДАМА ЛАКЕДИВА

МАРБОРИ, ДУГАЧКА 1,20 М А ТЕШКА 135 КГ НАПУСТИЛА ЈЕ ДНО АЛПИ И МОРСКЕ ТРАВЕ ДА ВИ ПРИМИЛА МОЈ ПОКЛОН. ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ ОВО БИО ПРВИ ИЗРАЗ НАШИХ УЗАЈАМНИХ СИМПАТИЈА, ЈЕР ТРИ ДАНА КАСНИЈЕ НАШАО САМ ЈЕ УПОЛА ЗАГЊУРЕНУ У ПЕСКУ И ОКО ЊЕ 350 ЈАЈА.

На пучини Индијског мора, у скоро пустом архипелагу Лакедива, живео сам четири узбудљива месеца у близини великих морских корњача, које моје пријатељи Индуси називају зеленим корњачама? (Из причања енглеског подводног ловца Ј. Хида)

Вребао сам их узбуђена срца кад су се оне гресле на равной жућкастој песковитој обали, ноћу кад су шиле да носе јаја у подножју кокосових стабала и пратио их до дна црвених и љубичастих коралних творевина где су се оне смиривале и спавале, тешке као оне огромне шкољке назване шкропионице. Миловао сам их руком кад су леделе у води, величанствене са раширеним ногама као крила у авиону, мичући главама у кратким трзајима.

Мархори, Мије Блендиш, Мерлин, Хенрик VIII, Корнелијус и друга имена давао сам својим љубимцима. Брао сам склапао пријатељства, Не кад је било довољно да се појавим у води па да се почну окупљати око мене као каква оклопна флотила.

ХЕНРИК VIII ПО СВОЈОЈ ДЕВЉИНИ И ПРОЖДРЉИВОСТИ МЕ ЈЕ ПОДСЕТИО НА ИСТОМНОГ ЕНГЛЕСКОГ КРАЈА ЧУВЕНОГ ПО СВОЈОЈ ОГРОМНОЈ ДЕВЉИНИ И ЗБОГ ТОГА САМ МУ ДАО ТО ИМЕ. НА СЛИЦИ СЕ ВИДИ КАКО ЈЕ БИО СМЕО КАД ЈЕ У ПИТАЊУ ЊЕГОВА ХРАНА. САМО СИРОМАХ НИЈЕ ЖИВЕО ДУГО, ЈЕР СЕ БИО ВЕОМА ДОПАО МОМЕ ВОЛИЧУ И ПРИЈАТЕЉУ ГУПТИ, КОЈИ ГА ЈЕ ЈЕДНЕ ВЕЧЕРИ УЛОВИО НА ОВАЛИ И ОД ЊЕГА НАПРАВИО УКУСНУ СУПУ.

Бум и Бум
by JOE MUSIAL

ДЕЦО ДАНАС ИМАМО ЧАС ЦРТАЊА! ЛЕНА И БАМ МОГУ ДА ОДУ НА ОБАЛУ И СЛИКАЈУ МОРСКЕ ПЕЈЗАЖЕ...

... А БИМ И БУМ, КАО ПОЧЕТНИЦИ, ОСТАЈЕ ОВДЕ ДА ВЕЖБАЈУ ЕЛАСТИЧНОСТ ПРЕСТИЈУ!

ХА!

ШТА ЈЕ МИСЛИЛА КАД ЈЕ РЕКЛА „ПОЧЕТНИЦИ“?

МИС АЛГЕБРО ДОБИТЕ ДА ВИДИТЕ ВЕЖБУ ПРЕСТИЈУ!

АХА... ПРЕТИ ВЕЖБАЈУ К'О РОЗЕНИ ГИМНАСТИЧАРИ!

ПОКУШАВАТЕ ДА БУДЕТЕ ДУХОВИТИ??

ЕВО, ВАМА ИХ ПРЕДАЈЕМ НА НАДЛЕЖНОСТИ ОНИ НЕ ОХВАТАЈУ ОЗБИЉНО РАД У ШКОЛИ! ХОКЕ ДА БУДУ КОМЕДИЈАШИ!

КОМЕНДИЈАШИ?

КОМЕДИЈАШИ ЗАРАЂУЈУ НА ТЕЛЕВИЗИЈИ СИЛНЕ ПАРЕ, МАМА!

ЗНАШ, ДОШАО ЈЕ ЈЕДАН АГЕНТ КОЈИ ТРАЖИ ТАКВЕ ТАЛЕНТЕ... САМО ДАМЕ!

ЈА САМ ДАМА!

ТАЧНО! МИ БЕМО ТЕ НАУЧИТИ ШТА ДА ИЗВЕДЕШ НА ПРОБИ! ОН ЈЕ, ЗНАШ, МАСКИРАН КАО МАЗМУН!

КО ЈЕ БИО ОНАЈ ГОСПОДИН С КОЈИМ САМ ВАС ВИДЕЛА? ТО НИЈЕ БИО НИКАКВ ГОСПОДИН, БИО ЈЕ ТО КАПЕТАН!

ШТА ЈОЈ ЈЕ?

ГЛОП?

ШТА ЈОЈ ЈЕ?

ЕВО ДА СЕ ЗАСЛАДИТЕ!!

ПЛОАС

ИИДАО

ГИФЛА?

ЈЕ Л' ВАМ СЕ ДОПАЛО?

ТО ЈЕ БИЛА ПРЕДСТАВА!

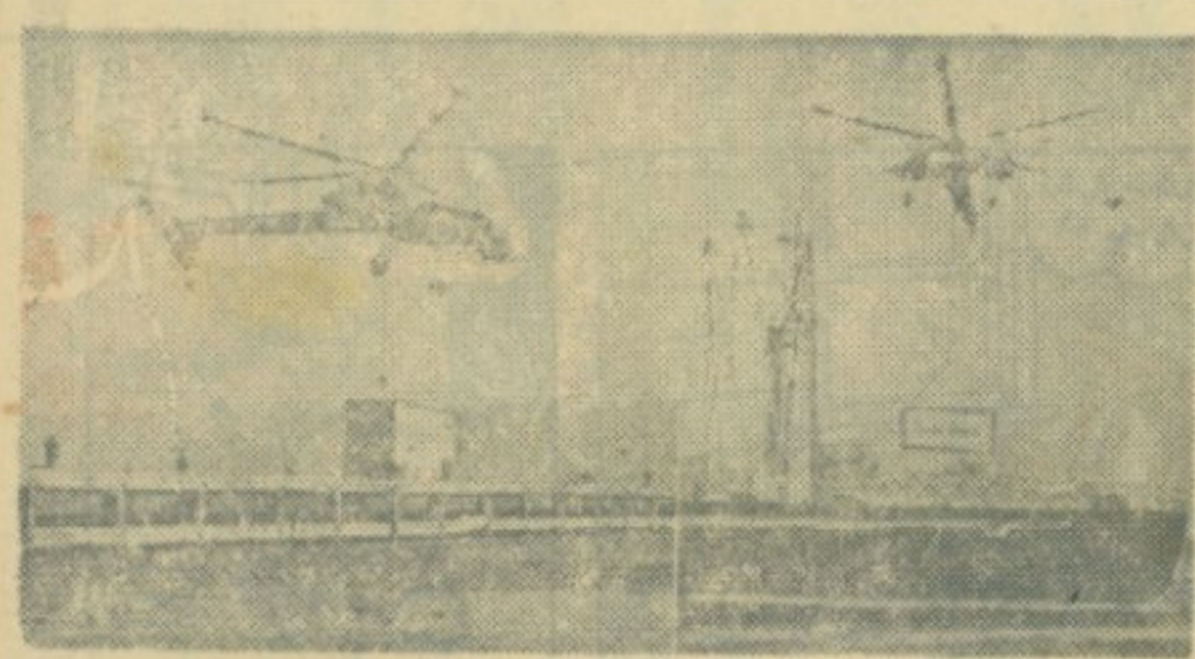
ТО ИМ ЈЕ, ИЗГЛЕДА, У ФАМИЛИЈИ!

ШТА САМ ЈОЈ ЗА СКРИВИО?

ЗА КОСМОНАУТЕ

Једна истраживачка група са Калифорнијског универзитета објавила је ових дана да је конструисала уређај који неизмерно слабо електричну струју што настаје при покретању мишића увеличава за неколико хиљада пута, тако да се може употребити као укључујући импулс за лампе, електричне укључиваче, па чак и за рад малих мотора. Овај уређај нарочито ће се моћи корисно применити приликом старта када космонаут због вишеструко повећане сопствене тежине не може ни прстом да макне. Једини проблем који засад још треба решити састоји се у томе да будући космонаут научи како да покрене само поједине мишиће на свом телу.

За учење и вежбање ове вештине на поменутом универзитету начињен је модел човека на коме се за сваки мишић налази по једна лоптица. Кад ученик покрене мишић на свом телу, на моделу се упали одговарајућа лампица, тако да он сам може да посматра и контролише своје покрете.

ХЕЛИКОПТЕР УМЕСТО ДИЗАЛИЦЕ

Први пут успешно је о-
бављен утовар преокеан-
ског брода без употребе ди-
залице. Хеликоптер Сикор-
ски С-60 Скајкрејн поди-

зао је велике сандуке са
њујоршког пристаништа и
преносио их до теретног
брода на реци Хадсон. Про-
ба је потпуно успела.

ЧЕТКА — НАЈЈЕВТИНИЈА

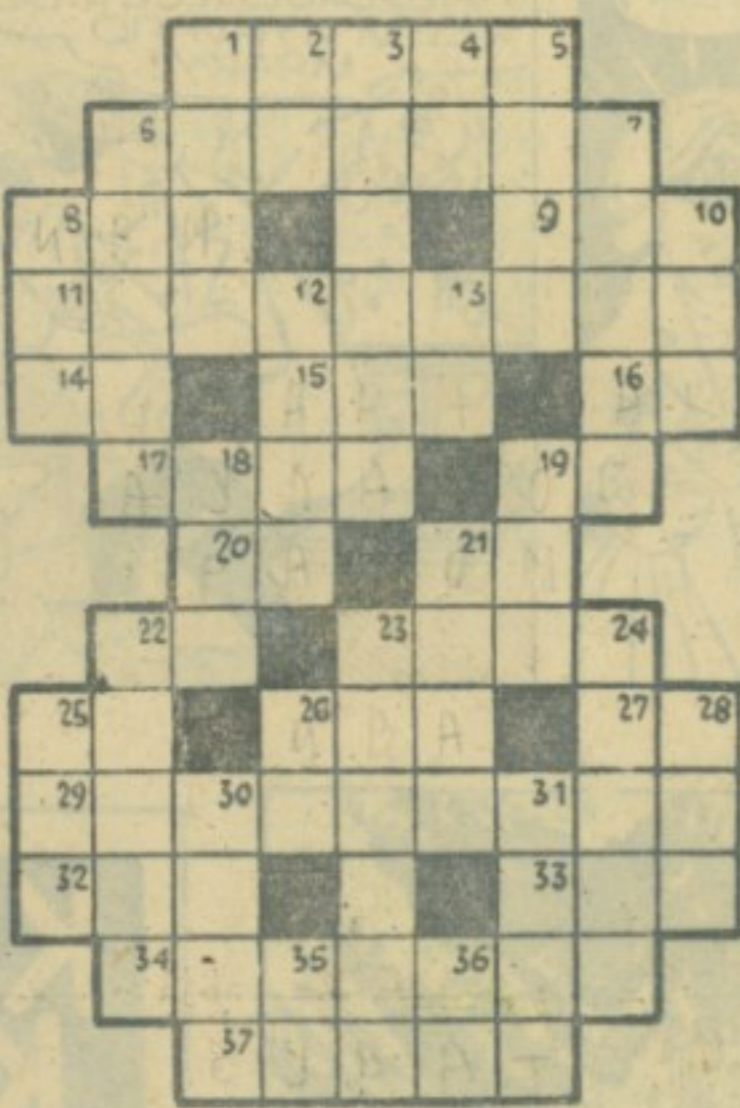
Биљне ваши су напаале ве-
лике плантаже оморика на
острвима Силт и Фер у Се-
верном мору. Хемијска сред-
ства против ових штеточина
су тако скупа да је служба

за заштиту растиња донела
одлуку да се рат води — обич-
ним четкама. Сада је хиљаде
четака ступило у дејство да
би се младице оморика
спасле.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) немачки
физичар (Макс); 6) вр-
ста лименог дувачког ин-
струмента; 8) језеро у
Северној Америци; 9) све-
за; 11) музичко дело за
оркестар; 14) немачки
предлог; 15) папагај; 16)
врста першуна; 17) пре-
дворје; 19) река у Сибир-
у; 20) хемијски знак за
радијум; 21) јединица е-
лектричног отпора; 22)
предлог; 23) дивља жи-
вотиња; 25) слово латин-
нице; 26) жалосна врба;
27) латинска звезда; 29)
врста музичког инстру-
мента; 32) право време
(лат.); 33) врста поврха;
34) музичка приредба;
37) тропска пространа
равница обрасла травом.

Усправно: 1) жичани
музички инструмент; 2)
гувернер Свете Јелене у
доба Наполеона; 3) ста-
ри грчки суд у облику
вазе; 4) хемијски знак
за ниобијум; 5) замени-
ца; 6) труње, тар; 7)
слабанан; 8) стара грч-
ка колонија на острву
Вису; 10) речна и мор-
ска животиња; 12) хид-
роцентрала у Словенији;
13) предлог; 18) сат, час; 19) на-
зив; 21) домаћа животиња; 22) вр-
ста бојног отрова; 23) врста сиг-
налне направе; 24) тениски рек-
визит; 25) одјек; 26) иницијали
аутора „Смрт Смајл-аге Ченги-
на“; 28) совјетски шаховски веле-
мајстор; 30) хрватски књижевник
Иван („Три ратне приче“); 31)
рибља јаја; 35) два сугласника;
36) спев.

14) АП; 15) ево; 16) на; 17) аула;
19) ка; 20) ма; 21) ми; 22) та; 23)
мото; 25) ер; 26) Сап; 27) Ри; 29)
хумореска; 32) оса; 33) Тар; 34)
тромбор; 37) алаун.

Усправно: 1) план; 2) ра; 3) осно-
нова; 4) би; 5) акер; 6) клупа;
7) арена; 8) Аса; 10) ата; 12) це-
ла; 13) ко; 18) ума; 19) кит; 21)
море; 22) труст; 23) марама; 24)
оркан; 25) ехо; 26) со; 28) пар;
30) Мара; 31) Стои; 35) ол; 36) бу.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА
Водоравно: 1) проба; 6) класи-
ка; 8) ала; 9) ера; 11) суницокрет;

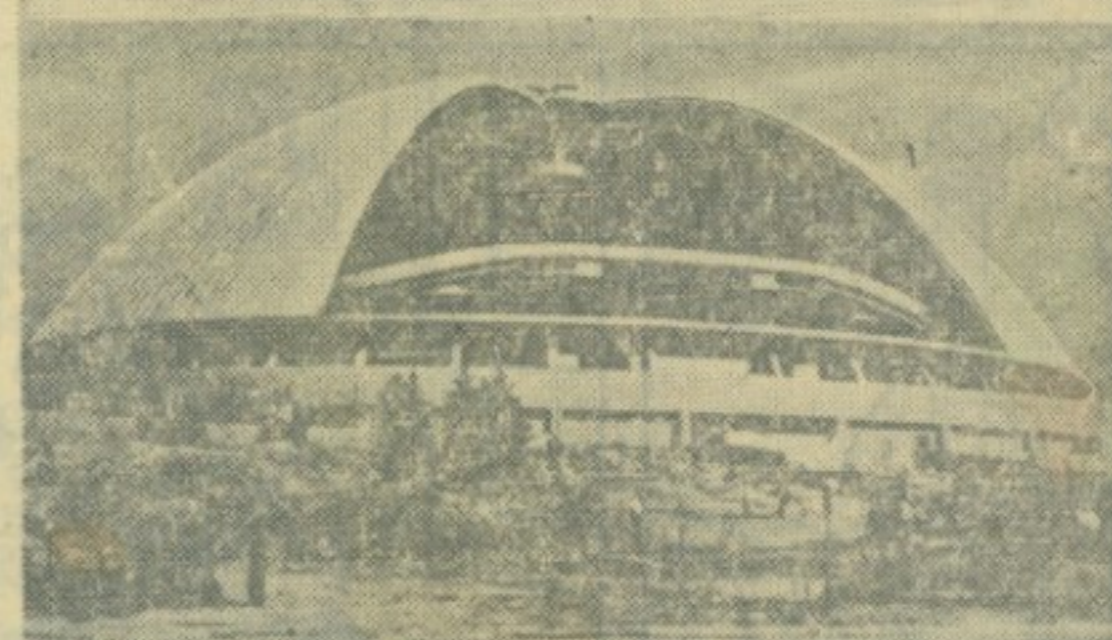
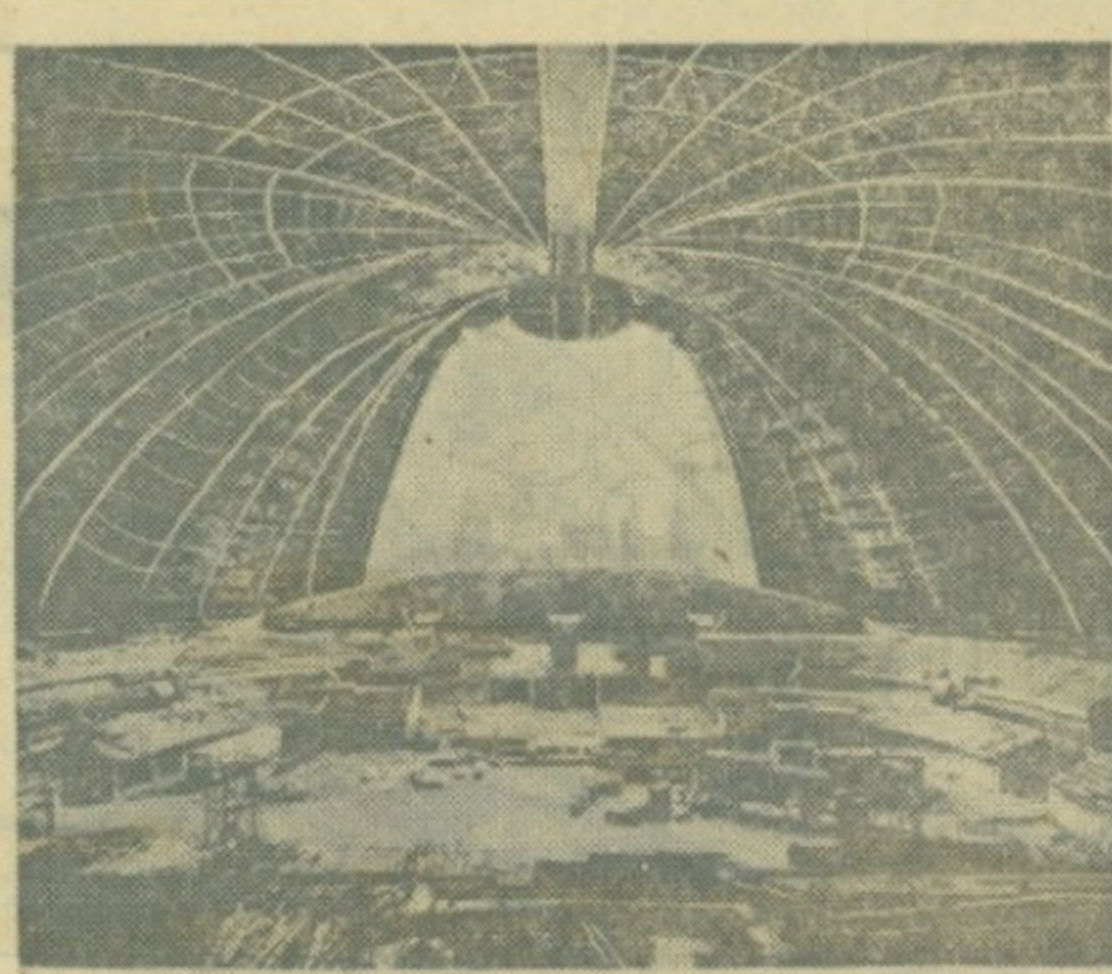
РЕКОРДЕРИ У ШТЕДЊИ

Светски рекорд у штедњи
држе Швајцарци. На другом
месту су Сједињене Државе.
За њима долазе Шведска,
Велика Британија, Данска и
Норвешка. Немачка, за чије
се грађане обично тврди да
су велике штедише, налази
се у доњем делу лествица,
јер вредност улога по ста-
новнику је пет пута мања
него у Швајцарској.

Штедни улози по једном
становнику почетком прошле
године износили су у Швај-
царској 1157,4 долара. У исто
време у Сједињеним Држава-
ма висина улога по становни-
ку је била 945,1 долар, Швај-
царској, 942,2 долара, Вели-
кој Британији 543,9 долара,
Данској 485,6 долара, Нор-
вешкој 431,1 долар, Финској
377,7 долара, Белгији, 347,9
долара, Аустрији 342,7 пола-
ра и Јапану 256,1 долар. За-
падна Немачка заостаје да-
леко и за Јапаном јер висина
улога по становнику била
само 235,3 долара.

Нова примена радиоактивних отпадака

Радиоактивни отпади из
нуклеарних електричних цен-
трала, према речима америч-
ког научника др Милера, ус-
коро ће се употребљавати за
претварање слане морске во-
де у пићају. Радиоактивна е-
нергија из ових отпадака гре-
јаће уређаје за дестилацију
и пружити најјевтинији на-
чин добијања питке воде.

СТАДИОН СА ПОКРЕТНИМ КРОВОМ

У Питсбургу, у САД, на-
града се огромна челична
купола која се састоји из
шест покретних делова.
Пречник куполе износи 125
метара а висина 41 метар.
Трибине примају 14.000 гле-
далаца. Кад је лепо време

онда се „кришке“ ове о-
громне полулопте склопе
тако да су само две шесте-
нице гледалишта покривене.
За покривање или открива-
ње стадиона потребно је са-
мо 2,5 минута.

ЖИВОТИЊЕ КОЈЕ ГОВОРЕ

У једној радњи у Миннапо-
лису, у САД, појавиле су се
играчке које су одушевиле ма-
лишане. То су магарца, свиња,
пас и жаба који одговарају
на питања и зову малишане
по имену. Наравно, животиње
говоре уз помоћ продавца ко-
ји на врагу има микрофон а у
рукама контролни кабл који
покреће уста, уши и реп жи-
вотиње која говори. Звучник
снабдевен батеријама налази
се у постољу на коме стоји
животиња. Родитељи често
дошапну име детета пронала-
зачу Сејмуру и тада, на изне-
нађење малишана, „мудро пра-
се“ са наочарима позове га
по имену.

НАПРАВИ САМ

СНАЂИ СЕ...

Ако не унемо да поправи-
мо извесне ствари у свом до-
му или немамо новца да не-
чим собу украсимо, онда по-
нешто можемо научити да са
ми урадио и да извесне
ствари направимо.

У неким земљама се људи
сналазе сами. Није их мали
број, а посао који раде за-
нимљив је и користан.

Сви сте видели у радњама,
пored осталог, разне вештач-
ке воће. Многи су га и ку-
пили, а могли су и сами да
га направе. Ево неколико
примера како се праве разне
вештачке ствари.

Зелено жуто или друге бо-
је лишће направимо ова-
ко. Узмите чврсти папир и
то оне боје какав треба да

је лист: зелен жуто, а може
и бели папир који се према-
же воденом бојом. Сада тај
папир исеците у облику ли-
ста и повлачите неким ту-
гим шилком да направите
на листу ребарца. Затим уз-
мите танку жицу, обавијте
је крестпапиром исте боје као
лист, па је прилепите тут-
калом на наличје, а лист за
тренутак потопите у растоп-
љени парафин да добијете сјај.
Кад лист извадите и кад се
мало охлади, потопите га у
хладну воду да се танки слој
парафина стврдне.

Вештачко воће: јабуке, кру-
шке, шљиве, трешње, лимун
и тако даље можете такође
правити сами. Ево како се
прави вештачки лимун. Узми-
те цео лимун и расеците га
на два једнака дела. Пресе-
чене делове ставите на дас-
ку. Кору премажите уљем,
па прелијте гипсом растоп-
љеним у млакој води. Слој пре-
лива треба да буде 2 до 3
сантиметра. Пустите да гипс
очврсне. Због тога што је
кора раније премазана уљем,
лако се извуче оно пола ли-
муна из гипса. Тако сте до-
били гипсани калуп и једне
и друге стране лимуна. Сада
растопите 400 грама парафи-
на, 100 грама стеарина и 10
грама молерске жуће боје.
Чим се смеша обоји, склоните
је од ватре да се охлади,
али не да се замрзне. Кад је
то готово, онда унутарњи
део калупа накувајте водом,
оцедите и кашиком сипајте
смесу у калуп док је мокар.
Чим се охлади прва кашика
смесе која је подједнако пре-
лила цео простор калупа, сипа-
јте другу кашику тако да

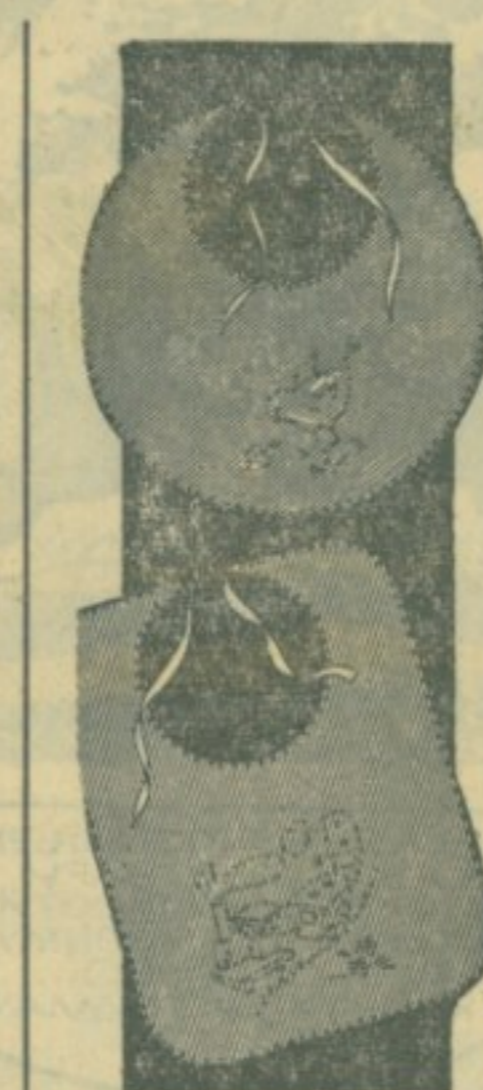
дебљина слоја буде око 3
мм. Кад то буде готово онда
све ставите у хладну воду
да очврсне, па после излива
извадите из гипсаног калупа.
То је копија једне поле ли-
муна а другу правите на и-
сти начин. Сада узмите го-
тове изливке и њихове иви-
це потопите у загрејану жу-
ту масу од које су изливци,
па онда те две поле пажљи-
во саставите, охладите у во-
ди, а после остружите оно
што је сувишно.

Тако се углавном, прави,
и друго воће, а боја се добија
од молерск боје (зелене, мо-
дре, жуће итд.). И калупи за
друго воће праве се као и
за лимун. Које воће има др-
шке, оне се праве од савит-
љиве жице која се, на при-
мер, утакне и завије у веш-
тачку крушку.

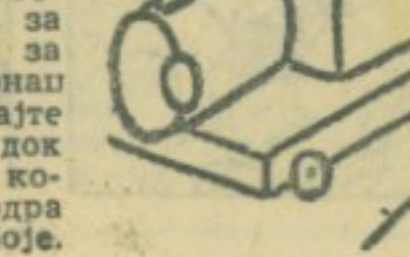
Смеша за вештачку јабу-
ку је: 500 грама парафина,
40 грама карнаупског воска,
30 грама стеарина и 15 грама
цинковог оксида.

Вештачке шљиве и трешње
можете правити и од теста
иловаче. Када их направите,
осушите их, а затим потопи-
те у боју какав су оне у при-
роди. Довијте се мало и са-
ми па покушајте да нешто
друго направите.

Ако ви, наше младе чита-
тељке, желите да украсите
порткилу свог млађег брата
или сестре, или салвету или
таблетицу за сто, изаберите
један од ова два мотива, пре-
копирајте га помоћу провид-
ног папира на тканину коју
сте већ изабрале да украси-
те. Везите по обележеним

В
Е
З

Јесће ли век чији да...

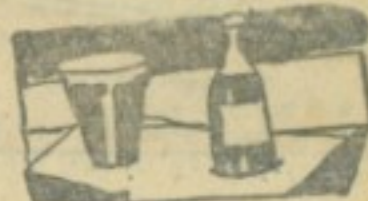
... први авион који је
14. октобра 1947. године
не прекорачно звучни

зид био је Бел Х-1 бр
зином од 1.120 киломе-
тара на час.

... изразом „роман-ре-
ка“ означавају се у мо-
дерној француској књи-
жевности романи са-
стављени од више књи-
га — понекад и неко-
лико десетина — које
су повезане истим лич-
ностима, члановима јед-
не породице или једне
друштвене групе. Та-
ко, на пример, роман-
река Жила Ромена
„Људи добре воље“ има
27 књига.

... према Платону, Со-
фокле је први прона-

шао „шприцер“ — ви-
но помешано с већом
количином воде.

... назив „спорт“, по-
реклом је из старог ен-
глеског језика. То је
скраћени облик речи
„диспорт“, чије је зна-
чење „кретати се ради
уживања, забављати
се“.

... висина снежног по-
кривача у шуми већа
је него на отвореном

пољу јер шума утиче
на слабење кретања
ваздуха за време пада
ња снега.

... музејима су у ста-
ром веку називани хра-
мови посвећени муза-
ма и зграде у којима
су се окупљали науч-
ници и уметници.

... шиб леска цвета у-
сред зиме.

... земља која се ис-
копа да би се изгради-
ли темељи за један о-

блакодер тежа је од са-
мог облакодера.

... наслаге шалитре у
пустињи Атаками у
Чилеу достижу дужи-
ну од 600 километара,
а дебљину од 2 метра.

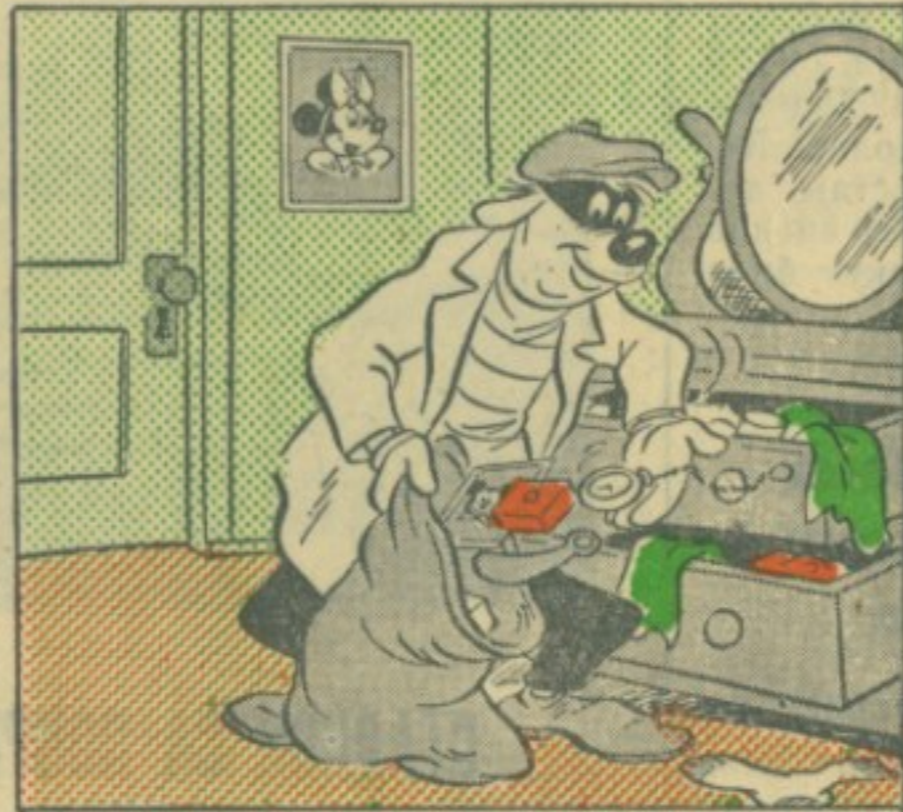
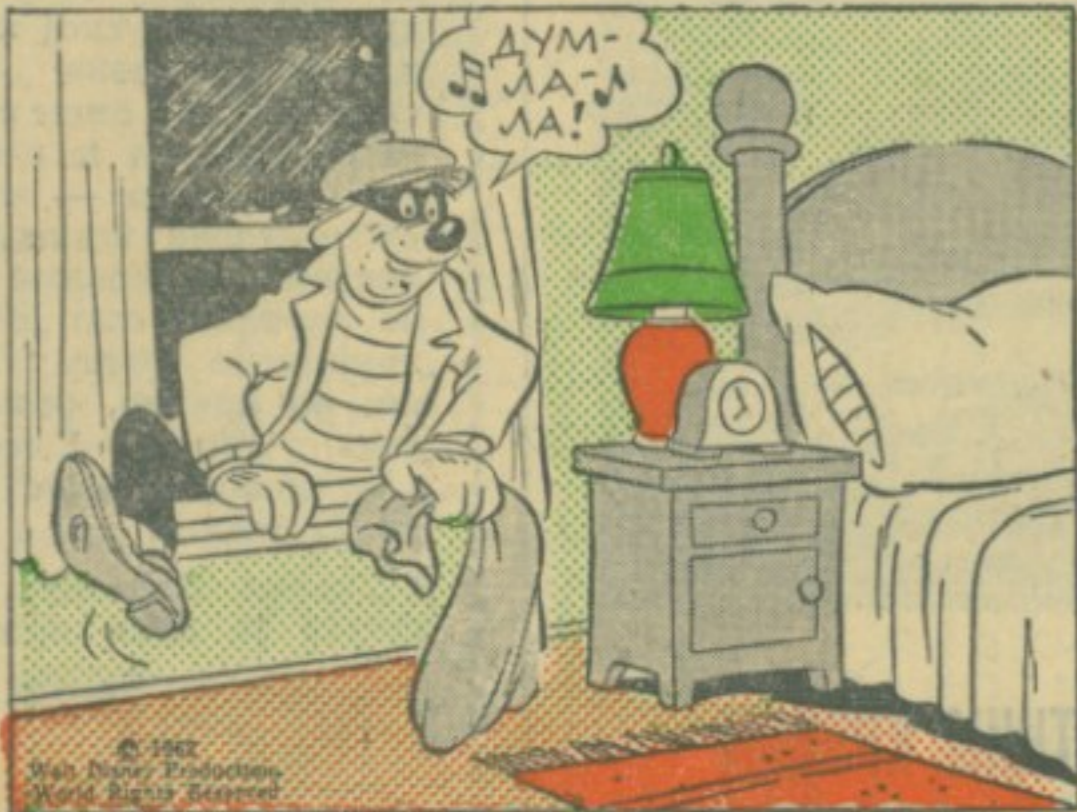
... најстарији златни
намит познат у Југо-
славии нађен је у о-
колини Суботнице, код
села Носе, у једном
гробу који потиче из
2.000. године пре наше
ере.

... реч „кабина“ која
означава малу простор-
ију на броду или про-
сторју за преблаче-
ње на кулашницама, за

једничка је многим евр-
опским језицима. Она
потиче из средњовеков-
ног латинског језика у
коме је гласила, капа-
на, а означавала је ко-
либу.

... према статистици
федералне полиције, у
Сједињеним Америч-
ким Државама сваких
12 секунди изврши се
по један тежак злочин,
а сваких 14 секунди по
једно убиство.

Ква-Ква!

Увећује Паја Патак

САВЕТ ПРЕД ГОДИШЊИ ОДМОР

Саветује Паја Патак Перу Жодеру пред полазак на одмор и каже:
— Најпре одабери одећу коју желиш да понесеш и одреди суму новца која ти је потребна. А онда одбаци по ловину одеће и удвостручи новац, тако ћеш се сигурно дивно провести.

ДА ГА НЕ ВИДИ ЧУВАР

Пата повела Влају, Рају и Гају у зоолошки врт. Кад су дошли до кавеза у коме је био лав, Гаја провуче руку и ухвати лава за реп, на поче да га вуче. За то време Пата је некуд замишљено гледала, а кад једног тренутка примети шта мали ради, жртва гладна рече:

— Пази душо, само да не наиђе чувар.

ЗНА КО ЈЕ ПИСАО...

Влаја био са њацима на одмору кад је једног дана примио писмо. Кад га је пред окупљеним друговима отворио из њега испале чист бео папир. На зачућене погледе другова он мирно одговори:

— Знаш ко ми је ово „писао“. То је мој брат Гаја с којим не говорим.